

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 7-50 Din
za tuzemstvo 13-—

Oglasi po tarife

Uredništvo:

Miklošjeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72Današnja številka obsega osem strani
in stane en dinar.

Ljubljana, 22. julija.

Sokolski dnevi se pričenjajo. Ljubljana se je okrasila z zastavami, na starodavnem ljubljanskem Gradu je zavirala državna trobojnica. Zavedamo se dobro, kaj pomeni ta prvi vse-sokolski jugoslovanski zlet za nas in za celo državo. Prvi manifestira slovansko sokolstvo za svojo idejo na naših tleh, kakor je manifestiralo leta 1920. v Pragi. Nič ni moglo pokazati prelosti češkega naroda v njegovi novi državi pred celim svetom bolj prepričevalno, kakor tisočere čete, ki so se sešle v sokolskih vrstah, da pokažejo smisel za red, organizacijo in narodno disciplino.

Predsedki, ki jih goji zunanji svet o nas, so še mnogo večji in naša borba, da se prizna našemu narodu pravno mesto med kulturnimi narodi sveta, je še težavnejša. Ogromna sokolska organizacija, katere bistvo je visok nacionalni kulturni ideal, pa dokazuje, da nismo nevedni kulturne enakopravnosti. Zato dobiva naš vse-sokolski zlet tudi na zunanji tako ogromen pomen. Pokazal bo nam samim, ki smo tako radi nezaupljivi napram sebi, pokazal celemu svetu, kateremu se tako radi sami predstavljamo s temne strani, koliko je v našem narodu smisla za red in disciplino, vztrajno kulturno delo in kako globoko je vkonjenjena v njem misel nerazdružnega jedinstva. Smisel za red in organizacijo pa se ne sme kazati samo v sokolskih vrstah, cela javnost mora sodelovati in kakor v velikem, se morajo te čednosti kazati tudi v malem, na ulici, v prometu, v gostilni, trgovini, v obhajenju. Slovenija posebej, na čelu ji Ljubljana, je prevzela častno nalogo, da v sokolskih dneh pokaže sadove nacionalne vzgoje: treznost, organizacijo, red, solidnost, globoko narodno čustvovanje.

Nehote nas danes obhajajo spomini na leto 1914. Takrat so bile priprave za sokolski zlet že skoraj dovršene — a vlada je odlašala z dovoljenjem in zahtevala, da se morajo izkujati — Srbi. Sokolstvo je preživljalo težke dni. Naenkrat je počil strel — in prišel je boj za biti in nebiti. Od vsega početka so mnogi Sokoli pobiteli v boj proti tisočletnim sovražnikom slovanstva. Sokolska misel je spremljala slovansko mladino v najtežjih borbah, ona je rodila legije, ona je doma držala narodni ponos, ona je vodila končno nas vse do zmago.

Sokolska misel je izvršila veliko delo — a v novih razmerah je prevzela nove velike naloge. Ko so se po vojni zopet zbirale sokolske vrste, videlo se je, da je v vojni padlo mnogo najboljših sil. Prva skrb Sokola je bila poslej: vzgoja mladine, skrb za naraščanje. In res: telovadnice so se napolnile, sokoličji so zbirali svoje mlade sile. Uspehe jugoslovanskega naraščanja smo imeli priliko gledati na Baranji in v Osijeku. Danes se zbira naš naraščanje v Ljubljani, kot prvi znanilec velikih sokolskih dni.

Bila je radost gledati našo mladino, sokoličje in sokoličice, ki so se v vročini in žejni vozili danes v vlakih polni mladega navdušenja in svetega ponosa. Vedeli so, da gredo na svoj dan. Krasto je bilo gledati njih organizacijo, red in disciplino na vožnji, na postajah in na ulici. Ljubljana jih je pozdravila s sokolskim srem.

Sokoličji so prišli, da pokažejo uspehe svojega dela, da se s svojimi mladimi sili dvignejo k nebi v ljubljani do vsega, kar je lepega, v nadi v našo boljšo bodočnost, v veri, da naše jugoslovansko pleme »umreti neče«.

V teh mislih začenjamo sokolske dneve, ki naj bodo dokaz naše mlade narodne sile, našega slovanskega bratstva in ki naj se izvrše v čast in ugled sokolskega in jugoslovanskega imena.

Madžarska blamaža pred Zvezo narodov.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Na seji Zveze narodov v Londonu se je razpravljalo danes vprašanje narodnostnih manjšin v naši državi. Naši delegati so dokazali, da se v naši državi manjšine ne preganjajo. V državi je 316.000 Madžarov, od teh jih je v Bački, Baranji in Banatu 264.000, v Bosni 1855, v Hrvatski in Slavoniji pa 70.000. Glede šol so naši delegati dokazali, da imajo Madžari 170 šol in razen tega privatne trgovske šole. V teh šolah se poučuje 30 tisoč otrok, učitelj je 945. Ker so naši delegati podali tako izčrpne podatke, Zveza narodov ni imela poviada, da se dalje havi s tem vprašanjem.

Skupščina odobrila ameriško posojilo.

LEPI USPEHI ZA SLOVENIJO. — ZADOŠČENJE DEMOKRATOM. KLAVERNA VLOGA KLERIKALCEV.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Narodna skupščina je sprejela zakon o dolar-skem posojilu. S tem je zaenkrat končana tudi borba za nove železnice. Nadaljevala se bo, ko se bodo določali pravici za nove projekte železniških prog o priliki najetja novega posojila. Že vnaprej je bilo jasno, da je posojilo namenjeno predvsem za gradbo sveze Beograda s morjem. Razvila se je borba med projektom Beograd - Višegrad-Kotorski zaliv in pa Beograd - Split. Med obema variantoma je sedaj prišlo do kompromisa na ta način, da dobi Sarajevo pred vsem direktno zvezo z Beogradom, vendar pa se predvideva o priliki najetja prihodnjega posojila tudi gradba proga Beograd - Split. Pa tudi Južna Srbija in Slovenija sta se oglasili, da hočeta biti zvezani s morjem. Vlada je v stilizaciji zakona o posojilu priznala potrebo raznih paralelnih prog, ki bi vodile na morje, pri čemer je enako kakor Beograd za izhodišča teh prog upoštevali tudi Zagreb, Niš, Skopje in Ljubljano.

Pri načelnem glasovanju za proračun so se poslanci SKS odstranili iz dvorane in obenem je podal njihov zastopnik v vladi, minister Pucelj svojo demisijo. Vlada je bila kljub temu zadovoljna v večini. Taktični korak SKS so mnogi nasprotniki zlorabili za agitacijo proti našim zahtevam. Toliko bolj je pozdraviti uvidevnost večine, ki je eskompitrala obljubo, dano dr. Ku-kovcu o priliki odobritve rapalske pogodbe. Uspeh današnjega glasovanja je predvsem zagotovil progno Ormož-Murska Sobota. Demokrati poslanci so lani za to progno izposlovali 10 milijonov dinarjev in s tem dosegli, da se je moralo novo posojilo ozirati na njo. Ta progna bo stala sedaj kakih devet milijonov zlatih frankov. Res je, da bi stali progno Sevnica - St. Janž in Kočevje - Vrbovsko okrog 23 milijonov frankov, vendar je s današnjim uspehom zagotovljeno, da se ti dve želez-

nici zgradita o prvi priliki, morda že pred najetjem prihodnjega posojila, ako se najde kombinacija, ki bi ostali kapital drugim potom anticipirala. Važno je tudi ugotoviti, da je s današnjim glasovanjem rešeno vprašanje kočevske trase. Zakon namreč določa, da se mora progna graditi preko Starega Trga na Vrbovsko, kar daje možnost sveze tudi s Črnimljem.

Posebno dober utis je napravil današnji govor poslanca Ljube Jovanovića, ki je pozdarjal, da morajo jadrske železnice obrniti naš pogled na morje in nas osvoboditi nemške odvisnosti. Slovenci moramo biti s doseženim uspehom zadovoljni, posebno ker smo od naših 40 glasov dali pri glasovanju za posojilo samo 11 glasov.

Posebno klaverno vlogo pri glasovanju so igrali klerikalci. V svojih novinah so vse čas hujkali proti posojilu ter proglašali, da mora vsakdo, kdor je pošten, glasovati proti, ko pa je prišla odločitev — so zbežali iz dvorane. Niso se upali odkrito nastopiti proti zakonu, ki vsebuje tako važne gospodarske uspehe tudi za Slovenijo. S svojo taktiko so postavili vso svojo dotedanje politiko na laž. Vodstvo kluba je v ostalem komaj preperečilo, da se nekateri klerikalni poslanci niso vrnili v dvorano ter glasovali za posojilo in za železniški zakon. Ves dan so se vršili med klerikalci mučni prepiri. Prav bodo imeli tisti izmed njih, ki so voditelji grozili, da jih bo narod, ko pridejo domov, naglal kot svoje največje škodljivce.

Nasprotniki posojila so se še v zadnjem trenutku poslužili najneverjetnejših intrig in izmišljotin, da onemogočijo sprejetje zakona. Njihovi manevri pa so bili prezorni dovolj, da jim ni nikdo nasledel.

Z glasovanjem o ameriškem posojilu je položaj znatno olajšan in budetna debata bo sedaj hitreje potekla.

Madžarska propaganda v inozemstvu.

CENTRALA NA DUNAJU. — STIKI S ČASOPISJEM V JUGOSLAVIJI

Praga, 22. julija. (Izv.) «Slovenski denik» prinaša danes poročilo o madžarski mednarodni propagandi na Dunaju, ki jo podpira na Češkem, v Jugoslaviji in na Rumunskem izhajajoče časopisje. Pri madžarskem poslanstvu na Dunaju obstoja posebno poročevalsko odeljenje iz treh sekcij, kateremu načeluje polkovnik Reich in ki je poučeno o smeri in orientaciji vseh madžarskih listov, ki izhajajo v nasledstvenih državah. Poleg tega biroja je ustanovila Madžarska na Dunaju še posebno poročevalsko pisarno, ki zalaga vse madžarske in Madžarom prilazne liste v nasledstvenih državah s članki in noticami. Seta te pisarne sta znani Paul Szemere in urednik Bela Kelemen iz Stolnega Belegrada. Dne 28. junija se je vršilo baše posvetovanje madžarskih in hrvatskih časnikov pod predsedstvom ogrskega poslanika in polkovnika Reicha. Vsako uredništvo madžarskih listov je odposlalo tja svojega zastopnika. Posamezni listi v nasledstvenih državah bodo prevzeli po enega poročevalca iz Madžarske.

Italijansko vlado sestavlja Orlando.

POSKUS KOMBINACIJE ZMERNIH STRANK. — PROTI FAŠISTOM IN KOMUNISTOM.

Rim, 22. julija. (Izv.) Po ponovnih konferencah s predstavniki vseh večjih parlamentarnih skupin je polkralj kralj danes dopoldne k sebi Orlando, ki se je včeraj vrnil v Rim. Konferenca med kraljem in Orlandojem je trajala skoro celo uro in je končala s tem, da je kralj poveril Orlando mandata za sestavo nove vlade. Orlando si je odločil pridržati, dokler se ne posvetoje s političnimi skupinami, na katere se namerava pri sestavi vlade opirati.

Poročnik Heijas aretiran.

Budimpešta, 22. julija. (Izv.) Kakor poročajo jutranji listi, je bil danes bivši poročnik Ivan Heijas zaradi protizakonitih naborov nekaterih ljudi aretiran in oddan v zapor. Pri preiskavi je priznal da je nabral večje število mladih ljudi in jih odposlal v zapadno Madžarsko. Poudarjal pa je, da ti ljudje niso prekorajili madžarskih mej. Listi doznajajo tudi, da so oblasti predlagale, da se odzame poslanca Hru poslaniška imuniteta, ker bi mogel dati potem važna pojasnila k zadnjemu gibanju.

Budimpešta, 22. julija. (Izv.) Zveza «probujačih se Madžarov» je razširila danes v 10.000 izvodih letake, v katerih zahteva onostitve Heijas, ki sedi tre-

netno zaradi protizakonitega nabiranja roparskih tolp za zapadno Madžarsko v zaporu. V razglasu naglašajo, da ga bodo na ramenih odnesli iz ječe. Policija je zaplenila vse letake.

«Probujačji se Madžari» so imeli danes svedor protestno shorovanje; oblasti so ukrenile dalekosežne protidredbe. Vsa policija je pripravljena. Večja skupina zborovalcev je odšla pred lokalno vinarskega društva in vzkliknila Heijas na demonstracijo proti fidovekemu časopisu.

GENERALNI ŠTRAJK V MILANU KONČAN.

Milan, 22. julija. (Izv.) V sled fašistovskega terorja so proglasili socialisti generalni štrajk za končan.

Seja narodne skupščine.

BURNJA SEJA. — IZMIŠLJOTINE O PODKUPOVANJU POSLANCEV. — IZJAVE SKUPIN. — GLASOVANJE O POSOJILU.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Na današnji dopoldanski seji skupščine je stavljal poslanec Šimrak pred prehodom na dnevni red nujni predlog, da naj se izvoli poseben odbor, da preišče slučaj poslanca Benina, ki je baše ponujal poslancema Savinu in Mladenoviću kot nagrado za glasovanje za dolarško posojilo 250.000 dinarjev. Radi tega je prišlo do hudih prepričev med zemljoradniki in radikali. Finančni minister dr. Kumanudi je izjavil, da gre za očito izmišljotino. Nima nič proti izvolitvi tega odbora, odločno pa je proti temu, da bi se zato zavleklo glasovanje o posojilu.

Nato se je nadaljevala razprava o znanjem posojilu. Prvi je govoril zemljoradnik Moskovljević, ki je kritiziral posojilo in trdil, da so bili včeraj zastopniki Blerove skupine pri znanjem ministru dr. Ninčića, od katerega so zahtevali posebne usluge za posojilno propagando v Ameriki. Glasoval bo proti posojilu, ker alina nobenega zaupanja v vlado.

Zunanji minister dr. Ninčić je takoj izjavil, da so ga včeraj posetili zastopniki Blerove skupine, ki so ga pa samo opozorili na propagando proti naši državi v Ameriki. (To propagando z verno vršijo Italijani in — blokaži!)

Nato je govoril radikal Ljuba Jovanović. Že takoj ob začetku njegovega govora je prišlo do ostrega spopada med posl. Moskovljevićem (zemljor.) in dr. Šumenkovićem (dem.). Prvi je zaklical slednjemu, da je vlada večina razbojniška tolpa, nakar mu je dr. Šumenković odgovoril, da opravi lajopske posle. Posl. Magovčević (dem.), ki se je nahajal v bližini Moskovljevića, je udaril s pestjo po klopi in zahteval polasnja, kdo je tolpa. Bila je nevarnost, da pride do dejanskega spopada. Poslanci so le s silo zadržali Magovčevića, a med tem je že posl. Vučetić pahnul Moskovljevića, ki mu je padel ščipalnik na tla. Nastala je velika zmešnjava. Podpredsednik Vučetić je za pet minut prekinil sejo.

Po zopetni otvoritvi je podpredsednik izjavil, da bo do konca seje ugotovljeno, kako se je razvijal ves incident. Nato je Ljuba Jovanović nadaljeval svoj govor in zagovarjal posojilo, ki bo po njegovem mnenju nedvomno olajšalo sedanji generaciji gospodarske težkoče. Vsi protizagotni opozicije so neutemeljeni, razven enega, da nimajo zaupanja v vlado. Dolžnost države je, da popravi dosežani železniški sistem, ki ga je ustvarila Avstrija in je stremel za tem, da je

bilo vse osredotočeno na Dunaju ali pa v Budimpešti. Graditi moramo z novimi zvezami prometno omrežje, ki bo odgovarjalo gospodarskim potrebam nove domovine.

Konec dopoldanske seje ob 13.

Na popoldanski seji je najprvo govoril dr. Šimrak (kler.), ki je naglašal, da je tudi Radić kriv, ako bo posojilo sprejeto. Zatem je finančni minister dr. Kumanudi v dolgem govoru branil posojilo ter je zlasti poudarjal, da bo bodoča generacija imela veliko koristi od tega posojila, ki omogoča, da se važni deli države zvežejo s morjem. Nato je dobil besedo poročevalec poslanec Radović, ki je v svojem govoru poudarjal, da se je opozicija pri svojem boju proti posojilu našla na istem terenu z vsemi protidržavnimi elementi. Na te besede se je pri opoziciji dvignil velik hrup in glasni protesti. Predsednik Ribar je moral sejo prekiniti za pet minut. Ko se je seja nadaljevala, se je Radović opravičil, toda opozicija mu ni pustila govoriti in se je končno odrekel besedi.

Finančni minister je predložil nato amandement, ki natančno precizira, za katere proge in po katerem redu se ima porabiti posojilo.

Nato je posl. Voja Brkić predčital izjavo, kakaj glasuje proti posojilu. Zlasti naglašal, da tega glasovanja ni tolmčiti kakor da bi on hotel podpirati katere izmed konkurenčnih skupin ponudnikov. Zemljoradnik Jeremić je v imenu svojega kluba podal demagoško izjavo, zakaj njegov klub ne bo sodeloval. Poslanec Salibagić od Spahove grupe je predčital v imenu svojega kluba in klerikalcev izjavo, kakaj se proti posojilu, nakar so Spahini pristali in klerikalci takoj zapustili dvorano.

Nato se je vršilo glasovanje v načelu. Glasovalo je 179 poslancev, 150 za, 18 proti.

Pri glasovanju o poedinostih je glasovalo 172 poslancev, 102 za, 10 proti. Rezultat glasovanja je bil sprejet s glasnim odobravanjem.

Potem je predsednik Ribar naznanil, da so se zastopniki strank sporazumeli izvoliti odbor deveterice poslancev, ki naj preišče očitke, da je poslanec Benin ponudil posl. Staniću 250.000 dinarjev, ako glasuje za posojilo. Skupščina je sklenila, da se ta afera ima razčistiti v roku treh dni.

Prihodnja seja v ponedeljek ob 9. uri. Nadaljuje se razprava o proračunu.

Velike stávke v Severni Ameriki.

OMEJITEV ŽELEZNIŠKEGA PROMETA. — POMANJKANJE PREMOGA.

Newyork, 22. julija. (Izv.) Delavska in železniška stavka traja dalje, ker še ni prišlo do sporazuma s predsedniki delavskih organizacij in so vsa dosežanja pogajanja potekla brezuspešno. Položaj je resen. Živila se dovažajo s raznimi zasilnimi pripravami. Zaloga premoga je skoraj izčrpana. Veliko število osebnih

vlakov je moralo biti zaradi pomanjkanja osebja odpovedanih. V državi Ohio je prišlo že do resnih spopadov med vojaštvom in stavkujočimi, ki so imeli že krvave izgube. Upati je, da pride med delodajalci in delojemalci čimprej do zblizanja in se na ta način prepreči preteča katastrofa.

Prijetna presenečenja za Avstrijo.

Dunaj, 22. julija. (Izv.) Glavni odbor narodne akupščine je izdal danes vladi pooblastilo, da samostojno zviša poštno, brzojavno in telefonske pristojbine. Poštne pristojbine za inozemstvo se bodo povečevale, tako da bo stalo pismo v inozemstvo 200 K.

Dunaj, 22. julija. (Izv.) Današnja «Wiener Zeitung» napoveduje novo zvišanje cenam tobačnih izdelkov.

PO LIKVIDACIJI V HAAGU.

Haag, 22. julija. (Izv.) Ruska delegacija zapusti Haag v nedeljo. Sedaj vodi še več političnih in poslovnih posvetovanj.

RADIKALSKI KANDIDATI ZA DRŽAVNI SVET.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Radikalci so sedaj sestavili svojo definitivno kandidatno listo za državni svet. Nanjo so sprejeli tudi klerikalnega posl. Dominika Mazlja, kot njegovega namestnika pa posl. Dulbića. Slovence ne kandidirajo radikalci nobenega.

ZASEDBA NOTRANJEJA MINISTRSTVA.

Beograd, 22. julija. (Izv.) Jutri dopoldne se vrši sestanek med Fašciem in Davidovićem radi sporazuma glede zasedbe notranjega ministrstva.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošt. čekov. zavodu št. 11.842.

Praznik sokolske mladine.

Otvoritveni dan vsesokolskega zleta.

Ljubljana, 22. julija.

Z današnjim dnem so pričeli slavnostni dnevi Jugoslovenskega vsesokolskega zleta v Ljubljani, na katerem bo pokazala naša najkrepkejša narodna organizacija ves svoj silni razmah v zadnjih letih in sadove tihoga, požrtvovalnega, napornega in vztrajnega dela. Mladini, v novem duhu vzgojeni, upu naše svobodne domovine so posebej prvi dnevi, ki so obenem tudi veličastna manifestacija jugoslovensko-čehoslovaškega bratstva.

Tisoči in tisoči Sokolci in Sokolke so poplavili danes Ljubljano, ki se je odela v slavnostno obleko, da pozdravi kar najkrepkejšo mlado borco za veliko sokolsko idejo. Z vseh strani naše širne domovine, od vzhodja očaka Triglava do junaške Šumadije, od jadranske obale do zlate Vojvodine so prihajale ves dan čete sokolske mladine v slovensko prestolico.

Prihod češkega naraščaja.

S posebno nestrpnostjo je bil pričakovani prihod češkega naraščaja, čigar potovanje po naših tleh je bila slajna manifestacija bratstva med obema zavetnikoma narodoma. Na vseh večjih postajah na Gorenjskem so orili viliharne: »Zdravo!« - klici gostom v pozdrav. Posebno priščen sprejem je bil na Jesenicah, v Radovljici, v Kranju in Škofji Loki.

Ob 10.30 se je češkoslovaški vlak med zvoki narodne himne »Kde domov vodi« ustavil v Ljubljani. Iz oken se je pokazalo na stotine ročic z zastavicami in cvetkami in ozračje so pretesili mogočeni »Na zdari!«, »Zdravo!« in »Živio!« - klici. Na peronu je bilo zbrano starišinstvo Jugoslov. Sokol. Saveza s tehničnim odborom in zastopnik zletne pisarne, goste čete ljubljanskega naraščaja, ki je prikorakal na kolodvor v lepi povorki z dravsko godbo na čelu in številno občinstvo. Češki naraščaj je pokazal vzorno disciplino. Vse je obkroževalo resnost in odločnost mladih, simpatičnih Sokolcev in Sokolice. Čeprav so lica češkoslovaške mladine žarela navdušenja, vendar je ni bilo mogoče spraviti iz ravnotežja. Tišina je zavladala, ko so izstopili iz vlaka njih prvaki: br. Stjepanek, podstarosta ČOS, brata Mačhal in Očenašek, člana predsedstva, članice tehniškega oddelka, sestre Milada Mala, Olga Fučikova, Zofija Gantlerova ter Mara Trungrlerova in člana zdravstvenega oddelka dr. Höhler in doktorica Prhalova.

Pozdrav Čehoslovakom.

Po bratskem pozdravu starost obeh sokolskih organizacij je starosta Jug. Sokol. Saveza dr. Ravnihar pozdravil dole goste z navdušenim govorom, naglašujoč veliki pomen vzajemnega dela v boju za končno popolno zmago sokolske ideje, ki je najboljši temelj za poznejšo dograditev koridorja med Čehi in Jugoslovani. Odgovoril mu je podstarosta ČOS br. Stjepanek s pozivom, da mora postati vsa mladina prožeta z veličastno idejo »zvestobe za zvestobo«, ki so jo ustvarili češki in jugoslovanski politiki. Imenoma češkoslovaškega konzulata je pozdravil goste generalni konzul dr. Beneš, za ljubljansko Česko Občo inšpektor br. Ružička, za ljubljanske češkoslovaške žene pa ga. Pečankova. Pogrešali smo zastopnika vlade. Češkoslovaški vlak je pripeljal 311 članov moškega in 141 članice ženskega naraščaja, 23 članov in 10 članice v 10 zastopnikov ČOS. Stanovanjski odsek je z eksaktno naglico odpravil vso priljago v učiteljske, ki je odkazano ljubim gostom v stanovanje.

Pohod češke mladine.

Po pozdravnih govorih je češki naraščaj stopil iz vlaka in se formiral v sprevod. Zaplapolali so številni kratki prapori, ovenčani s cvetkami. Na mig je bilo izvršeno vsako povelje. Sprevod je otvorila godba dravske divizije, za katero je korakalo starišinstvo JSS, za njim 19 praporščakov češkega moškega in ženskega naraščaja, ki sta se jim pridružila kot pobratima tudi

dva jugoslovanska zastavonoši s praporom Saveza in naraščajem Sokola I. Povorka se je med zvoki vojaške godbe in sokolskih fanfar pomikala po glavnih ulicah proti učiteljski na Rošjevi cesti. Za odrasle spremljevalce so bila sicer določena stanovanja v Akademskem kolegiju, vendar pa so ti izjavili, da bi najraje spali skupno z naraščajem. Res lep vzgled demokratičnega duha, ki vlada v češkem Sokolstvu! Krepkih korakov in ponosnih lic je stopala češka mladina po naših ulicah, vilarno pozdravljena povsod ob občinstva, ki je napravilo po ulicah spalir. Jedrnat in krepki, soglasni trikratni »Zdari! Zdari! Zdari!« so odmevali v odzdrav. Za češko mladino je korakal v strunnih vrstah jugoslovanski naraščaj z večimi zastavami. Pred učiteljskim je bil razhod. Čehi so odšli v odkazane jim sobe, odkoder so še dolgo vzklikali skozi okno beli Ljubljani.

Prihod naše dece.

Jugoslovanski naraščaj je prihajal deloma z rednim, deloma s posebnimi vlaki ves dan. Med naraščajem je vladalo med celo vožnjo silno navdušenje. Kljub veliki vročini in dolгим vožnjam so mladini žarela lica kopnenja. Kako lepo je bilo pogledati četo naraščajnikov in naraščajnice šumadijske župe iz Srbije, 48 po številu, kako gibčno in veselo so pri prihodu poskakali iz vozov.

Prvi je prispel, okoli 6. ure zjutraj, naraščaj iz Dalmacije, okoli 70, ki sta jih sprejela Sokol I. in II. s fanfaristi. Kljub dolgi, dvadnevni vožnji in velikim naporom na njej, so bili vsi čili in veseli. Ob 14.10 se je z dolenskim vlakom pripeljal naraščaj novomeške župe (200), med katerim je bila tudi močna četa iz Karlova. Z rednim mariborskim vlakom ob 14.21 se je pripeljal naraščaj mariborske župe, očeške (Požega), bjelovarske (51) in šumadijske iz Srbije (Kruševac in Kragujevac skupno 48 dečkov in deklic). Mogočen je bil celjski poseben vlak, s katerim se je pripeljalo 410 članov in članice naraščaja celjske župe in 109 litijsko-smartenskega naraščaja. Z rednim gorenjskim vlakom je prispelo okoli 240 naraščajnikov in naraščajnic iz gorenjega okrožja gorenjske župe, naraščaj kranske župe je prišel s posebnim sokolskim vlakom iz Kranja, ki se je ustavil v Šiški. Del Gorenjcev se je pripeljal še z večernim vlakom. Tudi vrhniški in kamniški vlaki so pripeljali s seboj številno četo sokolskega naraščaja.

Ze tekotom dopoldneva je prispel tudi naraščaj reško-suške župe (170), sokolska mladina iz Novega Sada, Zente in Stare Pazove je prispela že v petek ponoči. Sicer pa je vsak vlak pripeljal s seboj posamezne čete iz raznih krajev.

Na kolodvoru je bil ves dan zbrano mnogo občinstva, ki je malčke navdušeno pozdravljalo, stanovanjski odsek pa je imel dela čez glavo, da je vse hitro odpravil na odkazana jim mesta. Večjih nezdol ni bilo in je zdravniška postaja intervenirala samo v par manjkostnih slučajih.

Nastanitev in prehrana dece.

Naraščaj je nastanjen v ljubljanskih šolah. Zletni stanovanjski odsek, kateremu načeljuje br. Silenik, je svoje delo izvršno opravil. Deca spava sicer na stani, toda vsak ima veliko lepo ruho s pokrivalom na razpolago. Službojuči zdravniki so še danes dopoldne pregledali vsa prenočišča. Tudi prehrana dobro funkcionira. Sokolstvo je zbralo mnogo prispevkov za svojo kuhinjo v naturi in ves naraščaj je dobil danes južno in tečno večerjo. Na zabavalšču pod Tivolijem so dobili zvečer še malinovec in čeških buht.

Vsa deca je dobila v spomin krasno, očetovsko pisano knjižico »Zasluznega načelnika češkega Sokolstva Karla Vanička, ki jo je dalo natisniti in razdeliti. Našem naraščaju v spomin na I. jugoslov. vsesokolski zlet v Ljubljani« starišinstvo Jugoslovenskega Sokolskega Saveza. Knjižica je tiskana tudi v cirilici in mnogi naši sloven-

ski Sokolci so prosili, da se jim ona besedilo v cirilici.

Vrvenje po Ljubljani.

Ves dan, zlasti pa popoldne in proti večeru, je bila naša sicer tako mirna Ljubljana živahna in pestra kakor makedal. V malih skupinah so si ogledovali naši in češki fantki in deklice Ljubljano pod skrinim vodstvom svojih ljubljenskih voditeljev in voditeljic. Za kizipote so jim bili strumni korenjaki rediteljskih pomočniških čet ljubljanskega naraščaja, ki so z vzorno disciplino izvrševali svoje, ne baš vedno lahke naloge.

V vsaki ulici, na vsakem oglu so te pozdravljale rudeče srajce naraščajnikov, ljubke bele rutice naraščajnic in srčkane dalmatinske čepice ali pa rudeče pentlje male ženske dece. Vmes pa resno-radostno gručo mladih Čehov in Čehinj. Vse vprek je vladalo slavnostno in veselo razpoloženje, smeh, povpraševanje, klici in petje. Voditelji in reditelji so komaj mogli odgovarjati na neštivila vprašanj malih radoznalcev. In opoldne in zvečer so hodili malčki moško in resno kakor vojaki za fronto s skodelicami in žlicami po svojo — menažo.

Vedno in povsod so bili ljub gostje, jugoslovanski in češki, predmet splošne simpatične in ljubeznive pozornosti.

Večer mladine pod Tivolijem.

Ob 6. uri zvečer se je celokupni sokolski naraščaj zbral na letnem telovadšču ljubljanskega Sokola ob Lattermanovem drevoredu, kjer so ljubljanske dame pripravile bogat bufet za sokolsko mladino. Točno ob 7. uri je prikorakal na telovadšče naraščaj bratskega češkoslovaškega Sokola, ženski naraščaj v ljubkih rujavih oblekah z modrimi rokavčki, moški naraščaj pa v popolnoma belih obliki (bela odprta srajca, bele dokolenske hlače in črne nogavice).

Več tisoč glava množica občinstva in ves naš naraščaj je češkoslovaške Sokolice in Sokolice navdušeno pozdravljali. Na telovadni oder je stopil nato starosta JSS, dr. Ravnihar, ki je z iskrenimi besedami pozdravil vse sokolski naraščaj, v prvi vrsti pa Čehoslovake, ki so prišli iz bratske republike, da skupno z nami manifestirajo za veliko sokolsko idejo. V spomin na I. Jugoslov. vsesokolski zlet je nato br. Riko Fux izročil češkoslovaškemu naraščaju krasno bronasto plaketo — delo našega umetnika Dolinarja — predstavljajoča krajja Matjaža, ki vodi zaslužnjega brata k solncu svobode. Spominsko ploščo je sprejel brat Očenašek ter se zahvalil v imenu češkoslovaškega naraščaja. Stedila je telovadna akademija, pri kateri so nastopili izbrani telovadci naraščaja obeh narodov. Težke proste vaje, kompozicije Saveznega načelnika br. Murnika, ki jih je izvajal ženski in moški naraščaj ljubljanskih sokolskih društev so bile izvajane z izredno preciznostjo in gračujnostjo. Posebno pozornost so vzbujale skupine na bradlj, ki jih je izvajala vzorna vrsta ljubljanskih Sokolicev pod vodstvom br. Kuščerja. Nato je stopilo na telovadni oder šest krepkih mladeničev češkoslovaškega naraščaja, ki so izvajali »boks« tako strumno, da se gledalci niso mogli načuditi. Češke telovadkinje so nastopile s kiti in s plesnimi figurami. Dovršeno njihovega nastopa je vzbujala navdušenje, je se kar ni moglo poleči. Po osmi uri je del mladine odšel v dramsko gledališče k predstavi »Snežulica«, kjer se je izvršno zabaval. Ostali naraščaj je na igrališču sklepal prijateljstva, deca iz naših krajev se je približevala južnim bratom in sestram, jugoslovanska in češka sokolska mladina se je sporazumevala in zapletala v razgovore. Bilo je veselo, čebljanja in gostoljenja, prepevanja in rajanja, da smo starejši ljudje resnih oči gledali na to žlahtno, dobro človeško cvetje okoli nas. Vmes pa je »Dravsky« pod vodstvom svojega odličnega kapelnika dr. Čulina sviral na rodne in vsele, jugoslovanske in češke pesmi. In ko je zaigrala »Kolo«, in so naši mali Srbičji se prišli za roke, pa so bratci in sestrice iz Hrvatske vzkliknile »Hajd v kolo« in se jim je pridružila slovenska deca, pa je jugoslovanska mladina zapletla v svoje rajanje dekleta in fantje iz Češke in je prostrano telovadšče odmevalo prirskega veselja in radosti — je bil to trenutek, ki ga nihče ne pozabi.

Točno ob 9. se je mladina začela razhajati v svoja prenočišča. Prepevajot narodne pesmi, ki so kakor žrgolenje strani republike smo prišli, da pokažemo, koliko nas je, ki hočemo služiti spoštnosti. Prva naša dolžnost pa je: ljubiti domovino in ji služiti zvesto v vsakem času.

Na to je sledila slavnostna prisega. »Bratje in sestre! Pred očmi zgodovine, vprico naših najboljših mož in žena, sem obljubil za vas ljubezen, požrtvovalnost in zvestobo domovini, državi in njenim predstaviteljem. Vem, da boste kot pravi skauti izpolnili dano besedo. Naj večno živi naša domovina, živi njen prezident Masaryk.«

Dr. Beneš se je skautom zahvalil za njih delo v lepih besedah. Na to je odšel sprevod na prostorno loko ob Tivati, kjer so sklenili taboriti v prosti prirodi. Seda odhajajo po skupinah na razne kraje, kjer ostanejo čez počitnice.

Tudi pri nas je bilo zanimanje za skautstvo — sklenilo pa se je, da se bo gojilo v sokolski organizaciji. Sokolski naraščaj naj prevzame tudi naloge skautstva. Praviški slavnosti se je udeležil dr. Popović, kot naš zastopnik.

Ob desetletnici svojega dela hočemo javno pokazati naše uspehe. Prva pot nas je vodila sem, da javno povemo, kaj polni naša mlada srca. Od vseh

veselih prtic odmevale po ljubljanskih ulicah, so se podajale čete mladine pod vodstvom voditeljev na odredena stanovanja, polne radostnega pričakovanja velikega dneva.

Politične beležke

+ Radikalci in ameriško posojilo. Na seji radikalnega kluba, ki se je vršila 20. t. m. zvečer je bilo po dolgi diskusiji sklenjeno, da morajo vsi radikalni poslanci disciplinirano glasovati za posojilo. Nato je klub razpravljati o zahtevah samostojnih kmetov glede gradbe železnice v Sloveniji in pristal na njihove zahteve.

+ O razmerah v Jugoslovanskem klubu smo pred par dnevi objavili dopis, ki je klerikalce zadol v živo. Včerajšnji »Slovenec« poskuša z raznimi zafrkacijami norce briti iz hčerke božje — resnice. Toda zadrega je preveč očitna celo za njegove pobožne bralce. Seveda se ne izplača odgovarjati na »Slovenčeve« lažnjive izgovore. Enega pa vendar postavimo malo v luč. »Slovenec« trdi, da je moral dr. Korosec brez odloga odpotovati na lečenje, ker je tako bolan, da očitno ne more več niti s palcem migati. Ta huda bolezen je morala vsekakor priti čez noč. V nedeljo teden je bil dr. Korosec še tako krepke, da je več ur igral na klerikalnem shodu v Slovenj-graecu — v ponedeljek na to pa že tako strašno bolan, da se je s prvim vlakom odpeljal na Nemško. To je pravo prehlajenje iz Beograda, o katerem smo mi poročali.

+ Gospodu dr. Pirkmajerju v album. Pod tem naslovom je prinesla »Jugoslavija« z dne 21. t. m. članek, signiran z začetnimi črkami dr. A. G. Te črke morejo biti tudi začetne črke mojega imena in povzročiti domnevo, da sem jaz pisec dotičnega članka. Radi tega podajam izjavo, da z omenjenim člankom nisem v nikakoli zvezi. Moje mnenje je, da se naj bližnji slučaj, kakršnega omenja »Jugoslavija«, javijo oblasti, ki naj želje in pritožbe državljanov uvažuje in jim v okviru svoje kompetence odmore. Jaz sem načelnik organizacije JDS v Ptuj in član načelstva JDS in že zato ne dopisujem »Jugoslaviji«, kar je pač samo po sebi umljivo. Pripominjam, da po moji vednosti vlada ravno pri poskusu okrajnem glavarstvu, kar se tiče poslovanja policije, red. Slučajna noč na glasnost pijanih ljudi ne more sprostiti tega slovesa, ker takih ekscenov ni mogoče zabraniti vnaprej, zlasti jih ne morejo zabraniti češi političnih oblasti osebno, kakor to zahteva dotični članek. Nemškemu pogumu pri nas, ki se kaže posebno v alkoholnem stanju, pa so v prvi vrsti krivi naši destruktivni elementi, ki javno zabavljajo čez državne naprave in uredbe, kar mora politizirati vsakega našega nasprotnika. Specialno pri nas v Ptuj pa so krivi temu pogumu v prvi vrsti povzročitelji naše narodne razcepljenosti, ki so rajše volili za župana »Nemca« nego narodnjaka. Treba nam je tudi v tem slučaju koncentracija narodnih ljudi ter spoštovanja in ljubezni do domovine, da bodo imeli respekt pred njo gosti naše države, odkoderkoli pridejo. Takta politika bi bila najboljša narodna samopomoč. — Ptuj, 22. julija 1922. — Dr. Tone Gosak.

+ Brezvestno hujkanje. Posestrima ljubljanske »Bankoslavije« zagrebška »Slobodna Tribuna« očita slovenskim poslancom, da igrajo v Beogradu grdo intrigo v dasego svojih železniških zahtev. »Tudi pri tej priliki,« pravi »Slobodna Tribuna«, »hočejo Slovenci s svojim najjačjim adutom dobiti to igro. Oni sub rosa namigujejo, da je lasina jadranska zveza potrebna, ker bo sicer ves njihov promet šel preko Zagreba in bo na ta način prišlo do zblizanja med Slovenci in Hrvati.« »Slobodna Tribuna« hoče s tem reči, da špekuliramo »bratja Slovenci« na plemenski separatizem gotovih srbskih krogov in da agitiramo za človeško zvezo s tem, da ho ona preprečila zblizanje med Hrvati in Slovenci, torej da bo nekaka politična, velesrbska železnica! Reči moramo, da že dolgo nismo čitali tako nedostojnega in brezvestnega hujkanja Hrvatov proti upravi čenim težnjam naše pokrajine. »Jugoslavija« in »Slobodna Tribuna« sta res par nobile frazrum.

+ Čudno prtljateljstvo. Zagrebški »Pokret« javlja, da sta v nedeljo dva orožnika dovedla v Zagreb Blaža Pezelja, ki je v Gospicu umoril abiturienta Milana Crevarja, in Ljubo Mayerhoferja, ki je sodeloval pri umoru. Na državnem kolodvoru sta jih dočakala s cvetjem in avtomobilom frankovca Matasij in pravnik Frković, nakar so se vsi odpravili v neko gostilno, kjer so se gostili eno uro in šele nato sta orožnika odvela Pezelja in Mayerhoferja na solnjo, kjer sta se ob razstanku poljubila s svojima »klijentom«. Orožniška brigada je radi tega škandaloznega postopka dala oba orožnika zapreti in je uvedla preiskavo.

Prosveta

Povodom današnjega sokolskega slavlja se bo vršila danes zvečer v dramskem gledališču predstava Sentjakobskega odra z igro »Deseti brat« (začetek ob 20. uri), v filharmonični dvorani pa mladinski koncert (začetek ob pol 21. uri).

Pri V. komornem večeru v Ljubljani bodo igrali Zikovec V. Novakov kvartet v G-duru, Borodinov kvartet v D-duru in en klasični kvartet. Pozneje bodo igrali tudi Debussyja. Jeseni bo kvartet nastopil turnejo po Švici in Nemčiji, v oktobru pa se zopet vrne v Ljubljano.

Mednarodna gledališčna razstava se je otvorila te dni v »Victoria and Albert Museum« v Londonu. Razstava je praznopravno samo ponavljanje letošnje podobne razstave v Amsterdamu. Razstavili so skoro vsi evropski narodi, pa tudi Japonci in Indijci.

Sokolsivo

I. Jugoslovanska sokolska razstava. Slovenska otvoritev se vrši danes ob 10. uri dopoldne na srednji tehnični šoli (prejnjaja obrtna šola). Od 10. do 11. ure promenade koncert pred šolo. Člani v kroju se zbirajo pred šolo. Razstavni odsek se zbira ob pol 8. uri v razstavi.

Vrhniški Sokol ima svojo letno društveno telovadbo združeno z vrnino veselico dne 30. julija. Vozil bo tudi poseben vlak. — Zdravo!

Sport

»Ljubljanski sporin klub« naznanja svojih članom, da se izredni občni zbor nadaljuje v ponedeljek 24. julija ob pol 9. uri zvečer v »Narodni kavarni«.

Nogomet v Turčiji. Nogometno prvenstvo je tudi letos dobil lanski prvak Galata-Seraili. Od 10 tekem je dobil 9, ena tekina je ostala neodločena.

Grand prix za avtomobile. V soboto 15. t. m. so se najznamenitejši avtomobilisti sveta borili za največje darilo, ki je razpisano za avtomobilsko tekmo, za znani Grand Prix. Letošnja dirka za to darilo je bila druga po volni. Ze tretjič so morali Francozi doživeti, da je to »njihovo« darilo dobil inozemec. Proga je znašala 802 km 800 m. Za dirko se je prijavilo 22 dirkačev, startalo jih je 18. Znani italijanski dirkač Felice Nazzaro, ki je sicer v eni najbolj važnih mednarodnih tekem, v Targi Florio, podležal svojemu rojaku Masettiju, je na tej dirki dosegel izreden uspeh, da je kot prvi prevozil progo v 6 urah 17 min. 17 sek. ter s tem dobil Grand Prix za leto 1922. Povprečna hitrost znaša potemtakem na uro 127 km 670 m, to je največja povprečna hitrost, ki se je dosedaj dosegla pri dirkah za Grand Prix. Nazzaro je vozil na dirkalnem vozu trdke Fiat, na katerem je že leta 1907. zmagal. Drugi je bil de Viscaya (Bugatti) v 7 urah 15 : 9, povprečna hitrost znaša na uro 115 km 740 m, tretji Marco (Bugatti) v 7 urah 48 : 04. Zlillog se je zgodila v 51. krogu velika nesreča, pri kateri je našel smrt nečak zmagačvalca, mladi Blagno Nazzaro, ki je v svojem avtomobilu zadel ob drevo. Blaggio je bil takoj mrtev. Njegov mehanik je bil tudi težko ranjen, a bo ostal pri življenju. V Blaggiu Nazzaru izgubi mednarodni avtomobilizem enega najbolj nadebnih dirkačev.

Jugoslovanska šahovska revija. S 1. avgustom začne v Mariboru izhajati šahovska revija, katero bo izdal »Jugoslovanski šahovski savez«. Ureval jo bo sodnik Emil Kramer v Mariboru. Revija bo zacnkrat izhajala vsak drugi mesec.

Skauti.

Počitnice so tu, vse hiti ven v prirodo. V teh dneh se vidijo na kolodvorih vrvilnih mest čete mladih dečkov, oblečenih v preprosto, močno obleko, v rujavih kratkih hlačah, zelenih jopičah, prepasani s širokim močnim pasom, v ameriških klobukih; — to so skauti. Hite ven v prirodo, kjer bodo ostali cele počitnice v taborih, ki si jih napravijo sami v gozdovih, ob rekah, na planinah, ob morju, kjer jim bolj ugaja. S seboj nesajo vse, kar potrebujejo za svoje gospodarstvo: razno orodje, kuhinjsko posodo in drugo najpotrebnejše. Navadno ima vsaka četa svojo zastavico. Kjer obstanejo, razprostro svoje šotore in sredi njih je prapor znak njihovega domovanja.

Skauti so danes razširjeni po vsem svetu. Najbolj se skautstvo goji v Ameriki in v Angliji. Skautstvo je organizacija, ki naj mladino uči samostojnosti, ljubezni do prirode in veselja do dela. Skautstvo boče vzgajati zdrave, krepke in pogumne ljudi, ki naj bodo s svojimi silami dobro ori-

pravljeni, da bodo na pomoč ljudem in državi.

Nedavno so praznovali češki skauti desetletnico svojega obstoja. Kljub temu, da sokolstvo na Češkem vzorno skrbi za vzgojo mladine, se je tudi skautstvo lepo razvilo. Posebno ob času vojne se je organizacija tembolj razvijala, ker ni moglo sokolstvo izvršiti svoje naloge. Tudi Nemci so si ustanovili skautsko organizacijo in so dali skautom nemško ime »Pfadfinder«. Češki skauti so imeli nekaj časa naslov: »junaki«. Ob prevratu se je njih organizacija prav dobro izkazala. Takoj v prvih dneh narodne vlade so opravljali službo brzih selov in čuvalcev.

Ceslo skautov je: bodi pripravljen! Bodi pripravljen vedno in povsod in na vse. Ako te kliče dolžnost, da pomoreš človeku ali domovini — tvoja dolžnost je, da stopiš v službo in storiš, kar moraš. Češki skauti so nastopili tudi pri praškem vsesokolskem zletu v živi silki »Stavba svobode«.

Svojo desetletnico so skauti praznovali v Pragi z velikimi slavnostmi.

Njih pohod skozi Prago je bil veličasten. Na tisoče in tisoče mladih dečkov in deklic je korakalo v vrstah z svojimi prapori po praških ulicah na praški grad, kjer so pod vodstvom predsednika prof. Sevojskega slovesno prisegli zvestobo državi in domovini. Prof. Sevojski je ob tej priliki govoril predsedniku češkoslovaške vlade dr. Benešu sledeče besede:

»Gonila sila svetovnega skautskega gibanja je neomajana vera v boljše bodočnost človeštva. Povzdigliti človeštvo iz sužnosti medsebojnega sovraštva in sebičnosti k pravi dejanski bratovski ljubezni vseh — to je visoki cilj skautske organizacije. Pot za uresničenje teh idealov je vodila k mladini. Na nji gradi skautstvo zgradbo svetovnega bratstva. Zato se je skautstvo razvilo med vsemi narodi in so ga sprejeli vsi narodni vzgojitelji. Tudi mi smo ga sprejeli, ker verujemo, da bo doseglo svoj cilj.

Ob desetletnici svojega dela hočemo javno pokazati naše uspehe. Prva pot nas je vodila sem, da javno povemo, kaj polni naša mlada srca. Od vseh

strani republike smo prišli, da pokažemo, koliko nas je, ki hočemo služiti spoštnosti. Prva naša dolžnost pa je: ljubiti domovino in ji služiti zvesto v vsakem času.

Na to je sledila slavnostna prisega. »Bratje in sestre! Pred očmi zgodovine, vprico naših najboljših mož in žena, sem obljubil za vas ljubezen, požrtvovalnost in zvestobo domovini, državi in njenim predstaviteljem. Vem, da boste kot pravi skauti izpolnili dano besedo. Naj večno živi naša domovina, živi njen prezident Masaryk.«

Dr. Beneš se je skautom zahvalil za njih delo v lepih besedah. Na to je odšel sprevod na prostorno loko ob Tivati, kjer so sklenili taboriti v prosti prirodi. Seda odhajajo po skupinah na razne kraje, kjer ostanejo čez počitnice.

Tudi pri nas je bilo zanimanje za skautstvo — sklenilo pa se je, da se bo gojilo v sokolski organizaciji. Sokolski naraščaj naj prevzame tudi naloge skautstva. Praviški slavnosti se je udeležil dr. Popović, kot naš zastopnik.

Turistika, skautstvo, sokolstvo — vse troje stoji danes v službi zdrave vzgoje mladine. Posamezna sokolska društva skušajo s sokolici delati dalje izlete v prirodo oz. na gore. Drugod imajo tzv. feriale kolonije, kjer predbeje mladina v letnih mesecih, da se okrepča v prirodi. Pri nas tega ni, pa bo treba tudi na to misliti.

Dokler nimamo organizacije, priporočamo vsem, ki žele mladini zdravila, naj skušajo dati mladini prilike, da živi v prirodi. Dečki si morejo sami postaviti manjše družbe in poleteti za nekaj časa v gozde, ali v gorske doline, kjer si morejo življenje urediti po skautsko.

Ob priliki skautskih slavnosti se je ustanovila v Pragi Zveza slovanskih skautov. Prvo njeno središče bo Varšava, skupna seja bo še letos v Parizu. Jugoslovane zastopa dr. Popović iz Beograda. V Srbiji je skautstvo že precej razvito. Naj bi tudi ta pokret, ki se bo gotovo razvil v okviru sokolstva, prinesel mnogo uspehov za zdravje, narodno in državno vzgojo naše mladine.

Naraščajski dan

vsesokolskega zleta

Sokolščem!

Sokolščem, danes je vaš dan! Jugoslavija gleda na vas! Vaše delo in priprave v telovadnicah naj se pokaže danes pred javnostjo. Vi ste cvet naše zemlje, nade naše domovine, vi ste junaki naše bodočnosti!

Sokolščem, danes je vaš dan! Vi ste potomci onih davnih starih slovanskih dedov, ki so zasedli slovanske dežele in jih je narod deloma z velikimi izgubami — ohranil do današnjih dni. Vaša naloga bo ohraniti in pomnožiti velikost in blagostanje teh slovanskih pokrajin.

Zato se vzgajate v sokolu. Vaš nastop nam bo pokazal, da se zavedate svojih dolžnosti.

Ramo ob rami s češkim naraščajem boste pokazali, da vas vse veže močna vez slovanskega bratstva! Vi ste bili prva nade vseh, ki so delali na narodnem polju in se borili, da naš narod ne pogine pod tujim nasiljem.

Na vas je mislil naš prvi buditelj Primož Trubar, ko je pošiljal svoje prve knjige slovenske iz preganjanja v domovino, da bi se z njimi vzgajala mladina v pravem narodnem duhu.

Na vas je mislil naš prvi pesnik Valentin Vodnik, ko je pel o „Iliriji oživilen“.

En zarod poganja,
prerojen ves nov.

Na vas je mislil veliki pesnik France Prešeren, ko je pel v svoji „Zdravici“:

Mladenci zdaj se pije
zdravica vaša, vi naš up,
ljubezni domačije
naj vam noben ne usmrti strap,
ker po nas
bode vas
jo srčno braniti ključ čas.

In za njim je pel O. Zupančič „Pesem mladine“:

Mi gremo naprej, mi gremo naprej,
mi strelci,
pred nami plamen gre skozi noč
kakor Bog pred Izraelci.

Tako so klicali naši domači in drugi slovanski pesniki mladino na dan! Ali boste razočarali njih nade? Ali ne boste pokazali, da ste slišali njih besede in da hočete iti za njimi!

Izpolniti njih nade bodi vaš ponos.

Vi ste danes prva mladina osvobodena domovine in lastne narodne države. Vsi, ki so sli pred vami, so se morali boriti z velikimi težavami, kajti tujci so se bali njihove mlade sile. V borbi za osvoboditev je propadlo in opešalo mnogo naših mladih mož. Vaša naloga bo, da jih nadomestite. Vi se tega dobro zavedate, zato stopate v sokolske vrste.

Vaša pesem se glasi:

Zovi, samo zovi,
zvi če sokolovi
za te životi dati...

Domovina ne bo zahtevala vašega življenja, ona ga bo čuvala in bo skrbela za to, da boste zdravi in srečni. Zahtevala pa bo domovina vaših mladih sil, vašega dela in vaše poštenosti. In kaj je lepša za mladega človeka kakor to, da služi v mladosti velikim idealom svoje domovine. Se v pozni starosti je to za vsakega najlepši spomin!

Spominimo se samo, s kakim ponosom so tekmovali med seboj špartanski dečki, kako so se borili mladi borci v Olimpiji, da so priložili slavo svojemu imenu. Sparta je izgubila, Grška je propadla, ko se je narod pomehkužil — še danes živi spomin na one slavne dni, na ono mladino, ki je bila vzgojena v zdravem duhu in strogi disciplini.

Mi smo še mlad narod, ki smo v začetku svoje poti navzgor. Pot navzgor pomeni, da je treba dela in energije. Treba je premagati zunanje ovire in notranje slabosti. Vse to vrši sokol s svojo vseslovjansko in vsenarodno organizacijo. Vi ste člani te velike organizacije, še več — vi ste njen naraščaj — njena bodočnost.

Vaša naloga bo prevzeti delo starejših članov in voditi sokolstvo — in z njim slovanski narod — do novih zmog. Danes boste pokazali, da hočete vršiti to sveto dolžnost.

Jugoslavija gleda na vas! Ona veruje v vaše mlade sile!

Danes je vaš dan, sokolščem!

Zdravol

Spored današnjega naraščajevnega dneva

Dopoldne: ob 6. tekma naraščaja J. S. S. na telovadišču; ob 7. do 9. izkušnje češkega naraščaja; ob 8. izkušnje naraščaja J. S. S.; ob pol 11. nastop naraščaja k povorki; ob 11. povorka.

Povorka: Naraščaj se zbira ob 10 in tričetrt na zbirališču za izpred, in sicer na Bleiweisovi cesti z začetkom ob Dunajski cesti in čolom proti Dunajski cesti. Tono ob 11. krene pohod po Dunajski cesti do glavne pošte, Aleksandrovi cesti do Narodnega doma, Bleiweisovi cesti, Rimski cesti do Valvazorjevega trga, Emonski in Čopovi cesti, čez Sv. Jakoba most in po Trubarjevi ulici do Sv. Jakoba trga, po Starem trgu, Mestnem trgu do magistrata, kjer je stik in poklonitev mestu Ljubljani.

Popoldne: ob 3. zbirališče naraščaja v garderobah na telovadišču; ob 4. javna telovadba.

Javna telovadba:
1.) proste vaje moške dece,
2.) proste vaje ženske dece;
3.) proste vaje češkega moškega naraščaja;
4.) proste vaje češkega ženskega naraščaja;

5.) proste vaje jugoslovenskega moškega naraščaja;

6.) proste vaje jugoslovenskega ženskega naraščaja;

7.) vzorne vaje češkega in jugoslovenskega naraščaja na orodju.

Po telovadbi zbirališče na prireditvenem prostoru v Tivoliju. Ob pol 9. zvočnik dramska predstava „Deseti brat“ in v Filharmonični dvorani koncert.

Navodila občinstvu za naraščajev dan

Dovoz za avtomobile in vozove je dovoljen edino po Linhartovi ulici.

Dohod in prodaja vstopnic pri blagajnah za:

glavno tribuno in polovico severne tribune, predelek I. in II., pri glavnem vходу za vozove, dohod po Dunajski cesti na Linhartovo ulico;

Glavno in polovico južne tribune, predelek III. in IV., pri glavnem vходу za pešce, dohod po Dunajski cesti tudi Martinovi cesti na Dovožno cesto in med obema pokopališčema;

Glavno in drugo polovico južne tribune, oddelek I. in II., pri južnovzhodnem vходу z Martinove ali Dovožne ceste.

Kot park za avtomobile in vozove je določen prostor pred novim pokopališčem. Da se pri vstopu ne dela nepotrebnega gneča, naj ima vsak posetnik prireditve pripravljeno vstopnico in naj jo nosi vidno. Kajenje je strogo zabranjeno. Fotografiranje na telovadišču je prepovedano. Vstajanje s sedežev med telovadnimi točkami naj se opusti. V vseh ozirih se je pokoravati odredbam rediteljev, ki imajo na levi roki rdeč trak.

Tekma celjske sokolske župe

V naslednjem prinašamo dodatno k poročilu v „Jutru“ z dne 18. t. m. pregled najboljših rezultatov, doseženih na župni tekmi 15. in 16. t. m. v Celju.

Članica vsaj obdevet:

1. Rebek Cirila, Celje 48.50 točk.
2. Černež Marica, Celje 46.50 točk.
3. Stojkovič Pavla, Celje 42 — točk.

Ženaki naraščaj:

1. Karba Marta, Celje 35.— točk.
2. Lusanik Zorana, Celje 33.— točk.
3. Presinger Anica, Celje 33.— točk.
4. Modic Lea, Celje 32.— točk.
5. Schwab Marta, Celje 32.— točk.

Član: srednji oddelek:

1. Lovrač Oskar, Celje 87.50 točk.
2. Poljšak Rudolf, Celje 78.50 točk.
3. Turnšek Franc, Celje 69.50 točk.

Član: nižji oddelek:

1. Poljšak Slavko, Zagorje 4.50 točk.
2. Veble Fran, Konjice 84.— točk.
3. Privošnik L., Zalec 79.50 točk.

Moški naraščaj: višji oddelek:

1. Sršen Srečko, Zagorje 50.— točk.
2. Juvan Franc, Zagorje 42.— točk.
3. Bostič Ivan, Zagorje 40.— točk.

Moški naraščaj: nižji oddelek:

1. Baebler Aleka, Celje 48.— točk.
2. Kopnar Martin, Celje 47.— točk.
3. Čančar Vili, Celje 47.— točk.
4. Hudina Ferdo, Celje 47.— točk.
5. Sonc Milan, Celje 46.— točk.
6. Skočir Bogomir, Celje 46.— točk.

Skupno je tekmovalo 93 oseb iz društva Celje, Konjice, Laško, Zalec, Trbovlje, Hrastnik, Zagorje.

Sokol v Središču si je zgradil primeren sokolski dom. Stavba, ki bo kmalu popolnoma dovršena, je stala dva milijona kron. Otvoritevna slavnost z društvenim nastopom se bo vršila 8. septembra t. l. Na izrednem obnem zboru dne 9. julija je poročal stavbni odsek, da bo imelo društvo ob dovršitvi doma še pol

milijona kron dolga. Da se vsajena sednja plačevanje obresti (letno 30.000 kron) in amortizacija dolga, so sklenili člani društva prevzeti garancijo za plačevanje obresti za slučaj, ako bi društvena blagajna sama ne mogla redno plačevati. Ustanovili so zadruzo „Sokoleki dom“. Na obnem zboru je približno 60 navzočih članov prevzelo poročilo za plačevanje obresti polovice dolga (250.000 kron), za drugo polovico pa prevzamejo poročilo ostali člani. Društvo ima 250 članov in tako rekoč vsak član hoče prevzeti vsaj en delež, t. j. poročilo za plačevanje obresti za dolg 1000 kron. Mnogi člani so prevzeli po 5, 10 in več deležev. S tem sklepom so člani Sokola v Središču vzeli svojemu odboru obilo skrbi. Na obnem zboru je predaval o društveni samopomoči brat župni starosta. Poročilo stavbenega odseka je podal brat dr. Tavčar.

Sokolsko društvo v Boštanju ob Savi je priredilo v nedeljo dne 16. julija svojo prvo javno telovadbo, ki je uspešno nad vse častno za mlado društvo. Telovadci, zlasti na drugo, so izvajali tako težke vaje, da so preprečili takoj vsakega v zvezi z telovadbo. Prav tako moramo pohvaliti Sokolice in deca, ki so nastopili tudi z dobro naučenimi vajami. V zimskem času je bilo društvo jako agilno na dramatičnem polju. Složnost in poštenost članov je pripomogla, da ima društvo tudi svoj gledališki oder. Kakor čujemo, je dal neumorni starosta br. Ljós Drmelj stavbišče na razpolago in prepričani smo, da bo kmalu tudi v Boštanju stal sokolski dom, ki bo potem žarišče in zbirališče vseh napredno mislečih Boštanjčanov. Telovadba je končala ravno pred detjem in zato nima društvo vsaj moralne škode.

Po slovanskem svetu

Južnoameriški Jugoslovani kralju Aleksandru na dan ženitve

(Organ Jugoslovenske Narodne Obrane v Valparaisu v Južni Ameriki „Jugoslovenska država“ je ob poroki kralja Aleksandra priobčil sledečo krasno častitko:)

Potem ko je Tvoj bistri um nadmordal, Tvoja hrabra desnica nadjunačila vse naše neprijatelje ter si Svojemu narodu dvignil prostran dom, srečnejši in večji od samega cara Dušana, ker so Tvoji svati vsi trije bratje, Srb, Hrvat in Slovenec — danes venčal Sebi divno nevesto, milo nam kraljico!

Na Vajini glavi se danes izliva blagoslov velikih arhijerejev: Save Svetega, Strossmayerja modrega in obeh Petrov, svetitelja in pesnika, katerih kri teče v Tvojih žilah!

Vaju danes spremljajo tople molitve vzornih mater: Jevrosime, Angjeline in Zorke.

Z Vama se danes radujejo sence zadovoljenih pesnikov: Gundulića, ki je videl prejemnika krone Nemanjičeve —, Valentina Vodnika, ki si mu izpolni oživljeno Ilirijo —, Preradovića, ki si ga utešil z obnovo carstva Dušanovega —, Sundevića, ki si mu tisočkrat presegel nado, s katero je bil proroški okitil zibelko mater Tvoje.

Ti si v Prilepu zajahal Sarca in iz Jadrana potegnil topuz Kraljevića Marka in Tvoje veselje pojejo danes osvobodjeni zvonovi Žiže sedmerovrate, zaobljubne Gračanice, sijajnih Dečan.

Tebe danes slavi grom kumanovskih topov, zvenket Suvoborskih mečev, prasketanje Bregalniških pušk, polapanje Kajmakčalanških zastav, radostna pesem Jadranskih valov.

In Vama obema, evo, pošiljamo iskrene čestitke tudi zvesti Jugoslovenci, nastajeni širom Južne Amerike, z vročo željo, da se Vajina dolgotrajna sreča izpolni z deco, dostojno vrlin in veličine Gjorgja brezsmrtnika, Petra Velikega in Tebe samega — Aleksandra Pobedomosca!

Maksim Gorkij o nevernem ruskem mužiku

Večina ruskega naroda je kmečka. To je že pod plemiško in carsko vlado dajalo Rusiji poseben značaj, tembolj pa se bo to poznalo v bodočnosti, ko bo masa ruskega mužika odločala v zadevah Rusije in čisto tudi Evrope. Navadno si civilizirani Evropejci predstavljajo pod ruskim mužikom neizobraženega, neumnega, zabitega človeka, čisto poživljenega, udanega plačar, obenem čustveno globokega, udanega veri, pa tudi duhovščini, pripravljeneja za dejanja v afektu. Evropejec misli na množico ruskih samostanov in cerkev, na ozko vez med kmetstvom in duhovščino, na romanja, na številne sekte, na neštivilne čudeže in relikvije, na „starce“ in različne preroke ter čudotvorce. Maksim Gorkij pa opisuje sedaj v „Nieuwe Rotterdamsche Courant“ ruskega mužika v seriji člankov, ki so izredno zanimiva slika duševnega življenja in mišljenja ruskega mužika. Najbolj pa preseneča trditve Gorkega, starega skitalka križem Rusije in poznavalca ruskega človeka, da ruski mužik nikakor ni tako veren, kakor se navadno o njem misli, marveč da je skeptik iz nevednosti in vsakakor nima prav nič skupnega z versko mislijo, na primer Solovjevlevo.

Gorkij izhaja iz načela, da neveden človek, ki ne zna misliti, ne more biti resen. Zven vernik, kakor ne more biti ateist. Revolucija je obole dokazala. Ruski kmetje so mirno dopustili, da so komunisti spreminili njihove cerkve v gledališča ali klube, brez zanimanja so bili ali pa so sodelovali, kadar je kdo zabavljaj nad cerkvijo ali nad vero ali nad duhovščino, trpehi so opustošenje staroslavnihi centrov verskega življenja, kakor pečerskega samostana, kilevskega ali sergejevskega, samostanov, ki so jih v celj Rusiji visoko častili. Ruski kmet pri tem ni ganil s prstom. Če so mu pa hoteli vzeti nekaj pudov pšenice, jo je branil z orožjem v roki. In vendar ni ateist. Ko so pokrajinski sovjeti javno razstavili takozvane svete relikvije, h katerim se je ljudstvo poprej zatekalo, je sedaj ljudstvo gledalo s topo ravnodušnostjo to razstavo in spoznalo, da so te relikvije bodisi star

prati, bodisi umetniški izdelki, ki jih „čudeščanje“ ne priključuje nikakršne božje strele. Spoznali so, da je vse to navadna goljufija, kakor drugod. Toda že so našli nove „čudeže“: Doktorji in drugi učeni ljudje poznajo takšne čudne vraže, s katerimi strašijo kmeta in mu vtepaajo spoštovanje. Kmet, član vaškega sovjeta in sam organiziran komunist, je nekdo pa-javil: „Živeti moramo v polni luči, brez strahu. Kakšne nove čudeže so nam zopet prinesli! Sklenili so, da uvedejo v vseh vašeh električno luč, in pravijo, da sedaj ne bo več požarov. No, dobro, dal bog! Če se le kaj ne zgodi! Samo pomisli, greš pa obrajest stik narobe, v nasprotno stran, in vsa vas zagori v enem samem plamenu. Samo to ti povem, meščani so preveljani, vaščani pa smo bedaki, in lahko nas vodijo za nos. Vojaki so nam pravili, da so v veliki vojni cele regimente pobili z električno žico!“

Kar izgleda torej kot globoka religioznost, ni nič drugega, ko nevednežev strah pred neko neznano veliko močjo, je čustvo nezaupanja, koje goji nevednež nasproti močem, ki jih ne razume in katerim ne more do živega. Čim pa razume, da ni za to veliko neznano močjo nič posebnega in da se da cela reč razumeti, potem ne pozna brezobzirnosti nobenih mej. Kakor da bi se hotel maščevati za strah, ki mu ga je nerazumljena, sedaj pa domnija sila poprej prizadejala! Strah pred umsko premočjo meščanov in njegovimi „kumšči“ se je pojavljala včasih v zelo primitivni in radikalni obliki. „Vse izobražence je treba iztrebiti z zemeljske površine. Potem bomo mi navadni ljudje bolje živeli. Če pa ne, bodo oni nas popolnoma stisnili!“

Gospodarska beda je mestnega prebivalca izročila kmetu na mislost in nemislost. Kmetje so spoznali, da mestni „čudeži“ sedaj nič več ne zaležejo in meščanom nič ne pomagajo. Leta 1919. je ruski seljak sselkel mestnema prebivalcu čevlje in obleko in mu za krompir in kruh vzel vse, kar je sam mogel in znal rabiti. Pa to mu še ni bilo dovolj. Maščevanja in povračila željen je tudi za svojo zabavo pokazal meščanu svojo moč. Gorkij opisuje, kako so intelektualci bili brez usmiljenja izpostavljeni moralnemu mučenju. Tako sta na primer kmet in kmetica navidez obljubila meščanu, da mu prodasta nekaj krompirja, in ga pripravila do tega, da jima je obširno opisoval svojo bedo, glad in trpljenje, in ko je končal z opisom, kako leži doma njegova deca bolna na skorbutu, sta se potem gospodar in gospodinja na videz premislila: „Eh, kar pojdi, si že opravil, premislila sva si, bova že sama rabila krompir, ga ne prodava“. Tudi to je posledica revolucije. Selo je spoznalo, kako zelo je mesto odvisno od njega, in da mu pri tej primitivni organizaciji sploh ni moglo živeti brez kmetijske produkcije. Obratno pa mesto ruskemu kmetu ni dalo tega, kar daje mesto selškemu prebivalcu v zapadni Evropi...

Iz vzhodnih slovanskih Karpatov

(Po Narodopisnem Vestniku češkoslovenskem 1922, št. 2.)

Češkoslovaški državi je danes pridružena „Karpatska Rusija“, t. j. vzhodno od pravih Slovkov stanuje od Spiša do Marmaroške Siboti kakega pol milijona Rusov, ki pripadajo sedaj k češkoslovaški državi, a imajo v njej nekakšno avtonomijo.

Od kdaj stanujejo tam Rusi? Nekateri ruski zgodovinarji so mislili, da je sploh tam (torej v severni bivši Ogrski) zibelka Slovanstva, posebe pa prvotna domovina Rusov. Tej podmeni se je rano v nasprotje postavila druga, ki je trdila, da pred 12.—13. stoletjem tam ni bilo Rusov. Češki etnograf Niederle priznava, da so se Slovani v prelazih karpatskih pojavili že pred Kristusovim rojstvom, ali to so bili oni Slovani, ki jih nahajamo pozneje kot Jugoslovane na jugu. Rusi so zasedli vzhodne Karpatе pač v 11. stoletju, in sicer umikaloč se divjim plemenom Pečenegov, ki so v južni Rusiji pritiskali na zapad. Iz l. 1031. imamo prvo notico, ki beleži Ruse v Karpatih. Stanovali so Rusi nekoč mnogo dalje na zapad, ali njih velik del se je poslovalil.

Delnice

(Ob obletnici Draškovičeve smrti.)

„Jugoslovanski Semmering“ je nekdaj imenovali one višave, ki se dvigajo onstran Kolpe od Srbskih Moravic navzgor. Mi, ki smo se vozili iz Ljubljane na Reko, smo le redko zašli na progo Zagreb — Reka, zato so nam bili oni kraji precej neznani. Ko sem se lani vozil iz Karlovca v Bakar, sem se čudil, da so mi bila imena postaja — razven Ogulina — tako nova, kakor da ne leže tik tam za vzhodno in južno kranjsko mejo. Pa to je bila naša stara jugoslovanska geografska, ki smo se je vselej učili šele na poti. Vozili smo se v noči. Ko se je začelo daniti, smo se vozili po visoki gorski pokrajini in sveži, skoraj hladni zrak nam je pihal v okna. Okoli in okoli so se razprostirali gozdi in sredi njih so se dvigali zeleni pašniki, sanjaajoče v zgodnji jutranji rosi. Vlak so pihla sredi tihih gorskih lesov, vedno navzgor, vedno navzgor. Naenkrat se nam zdi, da smo dospeli na vrh — iz vlaka zagledamo celo dolgo vrsto z deskami pokritih hiš. To go Delnice. Ime mi je bilo neznano, in mislim, da

je tudi večina mojih čitateljev izvedela za to letovišče šele lani, ko se je tu zgodil zločin, ki je pretresel srce vse poštene jugoslovenske javnosti.

Delnice leže nad 700 m visoko nad morjem. Okoli in okoli jih obdajajo košati smrekovi gozdovi. Tak bi bil naš Kras, ako bi ga ne bila uničila tuja sekira. Valed visoke lege, lahnege gorskega zraka in bogatih lesov so zdravniki priporočali ta kraj za bolna na pljučih. Tako se je začelo pred leti tu domače zdravilišče. Poseben odbor je takrat poskrbel, da so se napravile po gozdovih poti, del gozda, ki je segal prav do vasi, se je izpremenil v park, z drevoredi skoraj iz samih smrek; za silo ograjen z žico, v ostalem pa zamenjarjen, kajti prebivalstvo samo ni posebno vneto za tujce. Zato v Delnicah ni nobenega t. zv. komforta. Gostje stanujejo po gostilnih in po navadnih hišah. Cene so vkljub temu dovolj visoke in so skoraj enake — Bledu.

Našel se je svoj čas neki Fischer — gotovo Žid — ki je hotel postaviti v Delnicah velik hotel in oskrbeti javno električno razsvetljavo in vodovod. Pa Delničarji niso marali. Pozneje je prišla „Prva hrvaška štedionica“ z veli-

kimi načrti — hotel s 50 sobami, elektrika, vodovod — občina je tudi to ponudbo odklonila. Zato v Delnicah ni hotelov, niti elektrike, ki jo imajo v bližnjem Skradu, niti vodovoda, da bi morajo vodo dovažati v posebnih vozovih. Kadar je v Delnicah dež, prinese ženske vse različne posode pred hišo, da tako nalove malo vode.

Delnice so 1 km dolgo vase, in so središče gorskega kotarja, zato imajo sodišče in glavarstvo. Med hišami je nekaj novo zidanih, te so postavili po vojni „Amerikanci“, t. j. Delničarji, ki so bili v Ameriki. Človek bi mislil, da bodo vsaj ti ljudje imeli več zmišla za tujski promet — toda „Peter v Ameriko, Peter iz Amerike“ in Delnice čakajo svoje bodočnosti. Zadnji čas se je lotil dela neki podjetni domačin, ki skuša ustvariti boljšo restavracijo in kavarno v parku ter poskrbeti tudi v gozdu za primerno okrepilo. Sezija traja v Delnicah tri mesece, ko se grejejo gozdi v polnem poletnem solnce; sicer je tu huda zima, mráz in sneg, ki traja osem mesecev. Bolniki se izprehajajo, posedajo in polegajo po gozdih, kjer gorski zrak izredno ugodno vpliva na zdravljenje. Tik za Delni-

cam se dviga košati Japleniški vrh, ki nudi najlepše gozdne izprehode. Na njegovem vrhu je krasen razgled po obširnem kraljestvu zelenih gozdov, ki jim ni videti konca; sredi njih so pašniki s čredami, ki spominjajo na naše gorenjske planine. Med temi gozdovi se skriva še prales. Sredi gozdov se vije široka bela cesta, ki ji pravijo Lujzina. Bog ve, zakaj. Večina tega gozdnega bogastva je last Thurn-Taxisa. Smreke, hoje, borke, debele in visoke, polnijo te gozde in predstavljajo milijone narodnega premoženja.

V Delnice je prišel pred letom minister Draškovič iskat zdravia in počitka. V Delnicah je park, ki sega tja pod Japleniški vrh: tu se zjutraj zbirajo gostje in posedajo po klopek: park je sicer zanemarjen, a je lep in naraven: zaradi njega plača vsak gost 80 kron takse. Tu je posedal pred letom minister Draškovič, ko se mu je blizil morilec. V zapadnem delu parka stoji v drevoredu klop, na kateri je vdolbeno z nožem: t. 21. 7. min. Draškovič. Na drugi strani ceste je v zemljo vrezan križ. Tam je izdihnil Draškovič, ko je hotel pobegniti pred morilecem.

Pravijo, da se je lani zbiralo za kamen, ki naj bi stal na mestu zločina. Letos ob prvi obletnici ni niti denarja niti kamena. Delničarji sami za ta spomenik ne bodo poskrbeli, ker so blokaši in komunisti. Na dogodek sam se je ohranil v Delnicah živ spomin. Gospa Draškovičeva je imela zle slutnje. Prosila je par dni prej molče: Pojdimo med Slovence, pojdimo na Bled. Morilec je šel trikrat mimo ministra, ki je sedel na klopi v družbi svojih otrok. Celó pozdravil ga je zelo prijazno: Dobro dan, gospod minister, da se je Draškovič začuden ozrl za njim.

Gospod svetnik, ki je vsako leto stalen gost v Delnicah, mi je pravil: Sedel sem v dolenjem delu parka — naenkrat slišim strel — krič — na to šlo par strel — začel se je lov za zločincem — med tem priletita k meni dve deklici, hčerki Draškovičevi. „Tatu su ubili...“ Ljudje so hoteli po gospo... Minister je bil mrtev.

Danes je obletnica tega dogodka. Doživeli smo med tem, da je slovensko in hrvaško časopisje slavilo morilca —

Park v Delnicah hrani spomin na ta dogodek samo v onem napisu na klopi

Politično razuznanje, a socialno zane-
marjenost pa bili ti karpatski Rusi v bivši
Ogrski. Naravnost v strašni zanemarje-
nosti pa je ostavila »krona sv. Stefana«
nesrečne Hucule, ki bivajo danes vi-
soko v Karpatih, na poljsko-češko-rumun-
skih mejah, kjer se je v svetovni vojni
dolgo vlekla rusko-avstrijska fronta. Če-

ski antropolog Suk se je napotil L. 1920.
v te kraje, da jih antropološko preišče:
ljudstvo tu ne pozna radosti razen če pije
žganje; kar je bil Suk tam, ni slišal niti
enkrat, da bi dekle na paši pelo. Kam so
madžarski gospodari spravili Šafačikovo
pojočo Slovanke?

so koncerti za oko. Posamezni umetniki
svirajo tam svoje instrumente, umetnik-
učitelj pa je dirigent. Če si pogledal, po-
stavim, razstavo v realni gimnaziji in v
liceju, si videl, kaj zamorejo dirigenti, ki
z večjo roko uporabljajo svoje instru-
mente — dajke, da svirajo vsi skupaj v
lepi harmoniji in po željah učitelja svojo
simfonijo, ki jo imenujemo šolsko raz-
stavo.

Ti dijaki niso umetniki, kakor tudi v
orkestrih ne sede sami virtuozji. Dirigent-
tovo delo pa je kljub temu umetniško de-
lo — če je dirigent — umetnik. Zato pa:
ne zaničujte takega dela, nego bodite
hvalažni onim, ki pripravljajo razvoju ob-
likujoče umetnosti boljše čase.

Ob koncu zopet staro lajno: Slovenci
imamo vse šolske zavode, tudi višje in
najvišje, za slikanje, kiparstvo in umetni-
ško obrt pa imamo samo revni kiparski
oddelek na tehniški srednji šoli. Ali niso
te razstave zopet nov dokaz, da je višja
umetnostna izobrazba v Sloveniji tudi
vsaj tako mogoča in potrebna kakor je
v banovini in v Srbiji?

S. S.

Almanah kraljevine SHS, je prav-
kar izšel. Delo je zelo vestno sestav-
ljeno in se razlikuje v tem prav dobro-
dejno od drugih sličnih publikacij, ki
so izšle pri nas. Je dosedaj edino svo-
je vrste v naši literaturi in bo tvorilo
dragoceno pripomoček ne le uradom in
raznim podjetjem, zlasti trgovskim in
industrijskim, ampak tudi vsem privat-
nikom, ki se zanimajo za naše javno
življenje. O knjigi prinašamo še obšir-
nejše poročilo, že sedaj pa jo lahko pri-
poročamo. Naroči se na naslov: Hrv.
štamparski zavod, nakladno odijeljenje,
Zagreb.

Iz življenja in sveta

Pisma poslednje carice

Znano je, da je imela poslednja ca-
rica na carja Nikolaja II. silno odlo-
čilen vpliv v vseh njegovih vladarskih
zadevah. Novoizšla zbirka njenih pi-
sem iz prvih treh vojnih let, ki je ne-
davno izšla v Ullsteinovi založbi, po-
strjuje vse to in sicer tako odločno, da
se, sodeč po njenih pismih, lahko re-
če: Aleksandra je vladala Rusiji, ki
od Katarine dalje ne pozna tako upliv-
ne carice. Ljubila je carja z obože-
vanjem in zato se je mešala v vse nje-
gove posle. Ker je bila mati carjeviča,
vodno bolehnega »baby«-a Alekseja,
se je čutila tudi odgovorna za carjevi-
čevo dediščino, za Rusijo. Pisma, ki jih
je pisala carju na fronto, bi lahko ime-
novali tudi politična ljubavna pisma,
ker se v njih družijo z najnežnejšimi
občutki zakonske ljubezni skrbipolne
misi o vseh državnih zadevah. »Niso
umni le moji možgani, — jaz prislu-
šujem svoji duši in želim, da storiš
tudi ti enako...« Njena ljubezen je
ljubezen žene, ki prejema impulze iz
srca: »Kako hrepenim po tebi, drhtim
za teboj, da bi te zopet imela v svojem
naročju, da bi položila glavo na tvojo
ramo, tiho bi slonela na tvojem srcu
in se v miru čutila srečna...«

Car je bil slab, omahljiv, zato so
njegovi priimki: »ti norček, ti ne-
umni stari fant«. Bil je plemenit po-
štenjak z ljubeznivimi očetovskimi in
aristokratskimi lastnostmi, ni pa bil —
knez, vladar, Aleksandra je bila moč-
nejša in je mnogokrat bodrila carja k
vztrajnosti in odpornosti: »Dvigni se,
golob moj... ponižnost je dar božji,
toda vladar mora kazati svojo trdno in
visoko voljo! Bodi Peter Veliki, Ivan
Grozni, zdobi one — sedaj se smehljaj
Ti poročnik — ampak jaz bi želela,
da tako postopaš z vsemi, ki hočejo
vladati Tebi... Ti si gospodar, Tebe
je blagoslovil Bog!« Hotela ga je s ta-
kimi besedami prepričati, da Rusija še
ni dozorela za konstitucionalni-parla-
mentarni sistem. Mrzila je durno in
njenega predsednika Rodzianka. Pri
zaslanju vseh najvišjih mest v upra-
vi in vojski je bila zelo odločilna nje-
na beseda. Da, celo strateški nasveti
niso izostajali: »Ti brez dvoma misliš,
da sem mala goska, ampak če drugi
ne mislijo na to, moram misliti jaz!...«
Ne dolgo za tem je bil odstavljen Ni-
kolaj Nikolajevič in car je moral pre-
zeti vrhovno poveljstvo. — V osebnih
zadevah je bilo njeno mnenje najpui-
nejše. V njenih pismih nergolijo pripo-
ročila in kritike, merilo pa, po ka-
tem je izrekala vselej in o vsakem
svoje mnenje, je bil Razputin. Alek-
sandra je bila carjeva usoda, tola
Razputin je bil caričina propast. Sta-
lišče zagmetnega meniha Razputina,
lahko razumemo, ako vemo, da je bil
»starec«, o komur pravi Dostojevski:
»starec« prevzame dušo in voljo dru-
gega človeka v svojo dušo in voljo;
kdo si je izbral »starec« se odvrača
lastne volje in se v vsem pokorava le
njemu. »Starec« je svet, razsvetljen in
nedotakljiv.

Razputin je bil caričin »starec«:
stal je za vsakim pismom, imenoval
njem in odpustom. »Naš prijatelj Te
prosi resno, naš prijatelj meni, pa
tudi naš prijatelj je iz sebe,« stoji v
mnogih pismih carice. Razputin je do-
lival v vizijah neposredno od Boga
navdahnjenja in nasvete, po njemu je
Bog govoril carju. Obenem je bil Raz-
putin glas ljudstva, glas široke ruske
zemlje. Čemu potem še carju duma in
ostalo? Niso pa bile v škodo podobne
svetnikov in ikone, car jih je cele
zbirke prejemal na fronto. Konečno je
dobil še čudodelni glavnik, ki bi mu
naj bil podaril moč in modrost, zato
Aleksandra prosi carja, naj si orod
važnimi posvetovanji večkrat počrta
lase.

V takem mračnem vzdušju je hotela
carica voditi Rusijo k zmagi in to v
vojni, ki je vpoštevala le najjasnejši
razum in hladno računanje. Toda nje-

na usodna zmota, da lahko poedinec
sam obvlada 180 milijonov, ji je silila,
da je segala po najboljših varljivih opo-
rah. Na njih je omahnila.

Svalčica

Trošenje svalčice je v povojnih časih
silno naraščalo; boljšinbolj postaja ciga-
reta favoritka puščače mode in po-
tiška smotko in pipo v ozadje. Ciga-
reta kot znak našega časa s svojim
mimljivim tola intenzivnim užikom
odgovarja toku današnjega življenja.
— Cigareta je španskega izvora in si
je le kasno priborila ugled, ki ga da-
nes uživa po vsem svetu. Prvikrat jo
omenja francoski plemič Pierre de
Fleurville: »V letu 1767. sem imel ču-
den doživljaj z neko Braziljanko. Ime-
la je lepe oči, bakreno polt in je ka-
dila cigarete, namreč tobak zavil v
ozek in tanek papir in je s posebno
nabado spuščala goste in bele ob-
lake. Na drug način se ni poslužev-
vala tobaka. Njen dih, zastrupljen od
nikotina, me je odbil od nje...« Še
pred dobrim polstotletjem je bila ciga-
reta v srednji Evropi malo znana.
Broekhausov konverzacijski leksikon
iz l. 1852 jo omenja: Cigareta ali ci-
garile se imenujejo španske papirnate
smotke, zavoji finega papirja, napol-
njene s tanko rezanim tobakom; iz-
delujejo se tudi v Nemčiji, kjer so pa
le malo priljubljene. — Šele koncem
preteklega stoletja je prišla cigareta
osvajati ljubimce: v prvi vrsti pesnike
in umetnike, ki so dajali strasten zgled
elegantne nervoznemu toku časa pri-
kladne oblike kajenja. Oskar Wilde
beleži: »Svalčica je dovršen izraz po-
polnega užika. Ekskvizitna je in nes-
pušča nepomirjenosti. Kaj naj še več
zabavamo?« Tudi nemški kompozist
Brahms je bil velik oboževalec ciga-
rete, kar nam priča zgodba njegovega
učenca Ericha Wolfa: Brahms mu je
nekoli podaril zelo fino egiptovsko ci-
gareto, katero je Wolf skrbno shranil
v svojo beležnico. »Zakaj jo pa shra-
njujete,« ga vpraša Brahms. »Hranil
jo bom za spomin, ker od Brahmsa se
cigarete ne dobi vsak dan.« »Potem
mi jo pa le vrnite,« meni mojster
Brahms, »za spomin je dobra tudi —
šport-cigareta!«

ORJAK MED DREVESI

V meksikanski vasi Santa Maria
Tue, oddaljeni 14 km od mesta Oaki-
saka, stoji na pokopališču mogočno
cedra, Metuzalem meksikanskega drev-
ja, ki se mora smatrati za najobsež-
nejše drevo na svetu. Višina tega drev-
vesa 45 m ni toliko presenetljiva, kar-
kor pa debelost debla in široki obseg
njegove krošnje. Obseg debla v višini
treh metrov od tal meri 54 metrov, k
čemer puč največ pripomorejo silne
korenine, ki so visoko od tal masivno
strnjene v ogromno deblo. Krošnja
drevesa tvori z gosto zvitem in preple-
tenim vejevjem poseben raj, v ka-
tem domuje nebroj pestrih metuljev,
kolibrijev, ptic in vsakovrstnih žu-
čelk, vabljivih od obilnega cvetnega
prahu: Metuzalem med drevesi še ved-
no sije v okrasju mladostnega cvetja.
Ni mogoče dognati starosti tega or-
jaka, sodeč po obsegu debla je pa mo-
ral poganjati prve mladike že davno
pred Kolumbovim prihodom v novi
svet.

KATASTROFA AMERISKEGA MESTA

Iz New Yorka brzojavljajo, da je za-
leda mesto Williamsset v državi Massa-
chussets strahovita katastrofa. Dva na-
sipa, ki sta obdajala nad dva kilometra
širok rezervoar, sta se vled vodnega
pritiska podila in voda je hipoma všla
v mesto, ki je popolnoma pod vodo.
Kdor je mogel, se je rešil na bližnji
hrib, vendar pa je utonila skoro tretjina
prebivalcev. Mesto je silno poškodovano,
deloma celo porušeno.

Kulturni pregled

Soiske razstave

Zaključek šolskega leta nam je prinesel
lepo iznenađenje. Učitelji risanja in učil-
teljice ročnih del so priredili razstave iz-
delkov svojih učencev in učenk, mimo
katerih naše časopisje ne sme iti, ne da
bi jih registriralo kot kulturne dokumente
iz delovanja našega šolstva. Omejiti se
hočemo na par opazk glede razstavljenih
risb, prepuščajoč oceno ročnega dela
strokovnjakom.

O pouku risanja na srednjih šolah se
je že mnogo govorilo. Toda kljub temu je
pri nas potrebno, da se vedno znova po-
udarja vzgojna važnost tega pouka. Po-
setnikom omenjenih razstav gotovo ni
treba tega še posebe dokazovati, zakaj
razstave same nudijo dovolj dokazilnega
materijala. Takoj na prvi pogled mora
biti vsakemu posetniku razstav jasno, da
risanje, pri katerem vzgajajo učitelji
učence k samostojnemu ustvarjanju, vpo-
števajo individualne sposobnosti učencev,
kjer je kolikor mogoče izločen moment
ročne spretnosti in se kolikor mogoče
goji umevanje vsega, kar imenujemo v
umetnosti lepota, da ni in ne more biti
manj potreben in manj važen »predmet-
na naših šolah. Pač pa naj še enkrat na-
glasimo nekaj čepav starih argumentov
zoper one, ki še danes stojte na stališču,
da je risanje — posebno na srednjih šo-
lah — predmet, ki baje ne bi smel biti
enakopraven drugim disciplinam. V info-
racijo publiki bodi omenjeno, da stoji
na tem absurdnem stališču celo mnogi
vzgojevalci sami in da niso redki celo
profesorji, ki zmagujejo z rameni, kadar
se naglašava potreba pouka risanja na
srednjih šolah.

Zakaj se slovenski umetniki pritožu-
jejo nad publiko, ki stoji apatično na
strani, kadar se prirejajo razstave, ki
pusti propasti vsako umetniško revijo in
ki izdaja ogromne vsote za vse, kar se
ne imenuje umetnost? Naglašali smo že
večkrat, da je vzrok temu pojavu ta, da
le naša inteligenca enostransko vzgleda.
Današnja vzgoja goji pred vsem znanost,
umetnost pa le v obliki literature in
glasbe (zaradi izvenuradnosholskega dela
Glasbene Matic) — dočim oblikujejo
umetnosti skoro ne pozna. Naš humani-
stični diljak spoznava — da vzamemo en
sam primer — s pomočjo kompliciranega
aparata učenja grški jezik in grško lepo-
slovje, ne pozna pa grških kiparjev, sli-
karjev in arhitektov ter njihovih del. Če
jih pozna le po imenu, se je to naučil pri
naših pismoslovcih, katerim je duh grške
oblikujoče umetnosti ravno tako tuj ka-
kor slovenska umetnost. Poznali smo di-
jake, ki so štiri do pet let študirali na
Dunaju, pa niso obiskali nobene galerije
ali slikarske razstave. Zakaj? Pač niso
čutili potrebe, ki jim ni bila vcepljena in
jim ni mogla biti vcepljena od strani
onih, ki za to umetnost niso imeli čuta.

In vendar, ali ne slovi grška kultura
ne tudi, ampak pred vsem zaradi
Fidlie in njegovih sovrstnikov? Ali ne
vabi Italija pred vsem zaradi svojih ne-
izčrpnih zakladov rimske in renesančne
oblikujoče umetnosti ljudi iz vesoljnega
sveta k sebi?

Ne torej, ker bi ustvarjali umetnike,
nego ker umetniško vzgajajo naš nara-
ščaj, zato treba, da postavimo svoje
umetnike kot pionirje te vzgoje na
srednje šole. Oni edini so poklicani, da
opravijo to delo brez filozofske kuratele.

Da, filološka kuratela! Čitali smo fa-
mozne razprave filologov, ki so nam
ustvarili nove učne načrte. Preglasovali
so v proforsorskem društvu — ker so vsled
dosedanjega sistema v večini — one, ki
so hoteli dati risanju onemesto na sred-
nji šoli, katero mu gre. Večji v besedi in
replikah so ostali zmagovalci nad malo-
številnimi zastopniki one pedagoške stru-

je, ki postavlja umetnostno vzgojo na
isto stopnjo kakor znanstveno. Pri glasov-
vanju o vzgojnih načelih so s svojim
številom nadvladali one, ki hočejo vzga-
jati narod k razumevanju lepote, ki mu
torej hočejo najboljše.

Zalostno dejstvo tega glasovanja —
Beograd in Ljubljana ga imata na vesti
— je marsikomu vzelo nade na uresnič-
enje teh plemenitih ciljev. Toda bojazen,
da bi to dejstvo uspavalo maloštevilne bo-
jevnike za umetnostno vzgojo, je prene-
hala, ko smo videli letošnje šolske raz-
stave. Nočemo se spuščati v oceno, noče-
mo preiskovati, ali je važnejše gojiti ri-
sanje po naravi ali risanje ornamenta, ali
je važnejše vcepljati naši bodoči genera-
ciji smisel za moderni ornament ali za
narodni ornament. Glavno je, da stoji na
mestu učitelja risanja dober peda-
gog-umetnik. Da ne bo zamere, noče-
mo omeniti, kdo je med razstavljalci
tež zahtevi najbolj ustrezel. Toda mirno
lahko rečemo, da je bil povprečen vris na
vseh razstavah ugoden.

Se eno besedo tistemu taboru umetni-
kov, ki z najvišjega mesta pomilovalno
gledajo na delo učitelja risanja. Tem bi si
usodil povedati tole: umetniške razstave

Sport pri nas in drugod

Lahkoatletični miting S. K. Primorja v Ljubljani 5. in 6. avgusta

Ob otvoritvi novega nogometnega in
lahkoatletičnega igrišča priredi S. K.
Primorje lahkoatletični miting za vse
klube jugoslovenskega športnega pod-
ročja. Ker zavzema lahkoatletična sek-
cija Primorja prvo mesto v Sloveniji, po-
meni ta miting merilo moči domačih in
ostalih klubov v lahkoatletični uspehi
slovenskih športnikov. Po dosedanjih po-
ročilih bo zunanja udeležba zelo števil-
na, tako da bo miting tudi v tem oziru
zbral najboljše jugoslovenske tekmece.

Miting bo razdeljen na dva dneva.

V soboto dne 5. avgusta ob 17. se bo-
do vršile nastopne tekme:

- 1.) tek na 100 m;
- 2.) tek na 60 m za dame;
- 3.) tek na 800 m;
- 4.) met diska;
- 5.) finale 100 m;
- 6.) finale 60 m za dame;
- 7.) met kroglice;
- 8.) skok v višino brez zaleta (gospodje);
- 9.) skok v višino brez zaleta (dame);
- 10.) skok v višino z zaletom (gospodje);
- 11.) skok v višino z zaletom (dame);
- 12.) stafeta 4x100 m;
- 13.) stafeta 4x60 m (dame).

V nedeljo, dne 6. avgusta ob 17. uri
se bodo vršile nastopne tekme:

- 1.) tek na 200 m;
- 2.) tek na 200 m za dame;
- 3.) tek na 3000 m;
- 4.) skok ob palici;
- 5.) skok v daljavo z mesta (gospodje);
- 6.) skok v daljavo z mesta (dame);
- 7.) skok v daljavo z zaletom (gospodje);
- 8.) skok v daljavo z zaletom (dame);
- 9.) finale 200 m;
- 10.) met kopja;
- 11.) tek na 400 m za gospode;
- 12.) tek na 400 m (dame);
- 13.) pošhoja na 6000 m.

Prijave naj se pošiljajo na g. Vinko
Siamiča, Ljubljana, Mestni trg 11. Pri-
javina znaša za osebo 5 Din, za točko
3 Din, za stafeto 10 Din.

Darila se bodo podelila prvem trem
najboljšim tekmovalcem vsake posamez-
ne točke, klubu, ki postavi največ tek-
movalcev in klubu, ki doseže največ točk.

Prvenstvo v lahki atletiki Avstrije

Avstrijska lahkoatletika zveza je pri-
redila 15. in 16. t. m. lahkoatletske tek-
me za prvenstvo Avstrije. Čeprav av-
strijski lahki atleti niso dosegli onih

uspehov, ki so jih pokazali pri nemških
bojniških igrah, so se nudile gledalcem ven-
dar lepe tekme. Prireditelj je drugi dan
kvaril dež z močnim viharjem.

Najbolj častno seje odrezal W. A. C., ki
si je priboril 10 zmag, od zunanjih dru-
štev je nastopil najbolj uspešno graški
A. C., ki je dosegel 3 zmage.

V nastopnem objavimo uspehe zmago-
valcev v posameznih točkah:

Tek na 200 m: Lederer (W. A. C.) 22.8.
Tek na 1500 m: Friebe (Grazer A. C.)
4:19.2.

Tek z zaprekami na 110 m: Weillheim
(W. A. C.) 16.2.

Hoja na 5000 m: Kühmel (Rapid) 24:
30.2 (Leta 1921. je Kühmel prehodil to
progo v 24:10).

Olimpijska stafeta (100+200+400+800):
W. A. C. 3: 32.4.

Skok v daljavo: Eger (W.A.C.) 7.05 m.

Skok v višino ob palici: Haselsteiner
(W. A. C.) 3.28.

Metanje diska: Klambauer (policijska)
38.24.

Skok v višino za dame: Färber (Danu-
bia) 1.28.

Metanje kroglice za dame: Piewetz (Da-
nubia) 7.05 m.

Stafeta 4x100 m za dame: (Danubia)
57.2.

Drugi dan so se vršile nastopne tek-
me:

Tek na 100 m: Schedl (W. A. C.) 11.1.

Tek na 400 m: Lederer (W. A. C.) 53 s.

Tek na 800 m: Friebe (Grazer A. C.)
2:05.

Tek na 5000 m: Haldegger (W.A.
F.) 16:25.

Metanje kopja: Gross (W.A.C.) 47.55 m.

Metanje kroglice: Volkmar (Grazer A. C.)
11.56 m.

Skok v višino: Haselsteiner (W.A. C.)
1.75 m.

Stafeta 4 100 m: (W. A. C. L.) 45 sek.

Tek na 100 m za dame: Hirsprich (Da-
nubia) 14.4.

Metanje diska za dame: Heistera
(Stoekerauer A. V.) 20.05 m.

Skok v daljavo za dame: Wallner
(Danubia) 4.60 m.

Doseženi rezultati se ne smejo jema-
ti kot merilo za višino avstrijske lahke
atletike, ker je zlasti drugi dan orka-
nični vihar močno vplival na potek tek-
em.

Kako bogati Marko ni vrnil novčiča

Zivel je bogat trgovec Marko —
večjega skopuha od njega ni bilo na
svetu. Nekoč se gre izprehajati, pa za-
gleda pri čisti prosjaku. Sedl starec in
prosi vbojajme: »Darujte mi kaj, brat-
je, v imenu božjem!«

Marko, bogatin, gre mimo.

Za njim pa je šel ravno tisti čas
ubog kmet; njemu se prosjak smili in
mu dá novčič. Bogatina je bilo sram,
postoji in reče kmetu:

»Sliši, prijatelj, posodi mi novčič!«

Rad bi dal prosjaku, ali nimam pri
sebi drobiža.

Kmet mu dá in ga vpraša:

»Kdaj pa naj pridem po dolg?«

»Pridi jutri!«

Drugi dan gre siromak k bogatinu
po svoj novčič. Pride na široko dvo-
rišče in vpraša:

»Ali je Marko, bogatin, doma?«

»Doma je! Kaj bi mu pa rad?« vpra-
ša Marko.

»Po novčič sem prišel!«

»Ah, prijatelj, priidi kasneje; zdaj
ravno nimam drobiža pri roki.«

Siromak se mu prikloni in obrne go-
voroč:

»Pridem pa jutri.«

Pride drugi dan — zopet tako:
»Sjodh nimam drobiža! Ako hočeš,
menjaj mi bankovec... ako pa no-
češ, pa pridí čez dva tedna!«

Čez dva tedna pride zopet siromak
k bogatinu, a Marko, bogatin, čim ga
zagleda skozi okno, reče svoji ženi:

»Sliši, žena, jaz se bom slekel, le-
gel na mizo, a ti me pokrij s platnom.

Sedi in jokaj, kot da sem danes umrl.

Ko pride kmet po dolg, mu reci, da
sem umrl.«

Pa dobro! Kakor je mož odredil,
tako žena tudi stori: sedi in se grenko
joka.

Pride kmet v gornjo sobo in ona
ga vpraša:

»Kaj bi rad od nas?«

»Dolg od Marka bogatina,« odvrne
siromak.

»Glej, moj dragi, mislila sem, da bo
Marko bogatin dolgo živel, pa je malo
prej umrl.«

»Naj bo Bog milostljiv njegovi duši!«

Pa dovolj, gospodinja, da mu kaj sto-
rim za svoj novčič — magari da mu
umijem grešno truplo.«

Reče in zgrabi železen lonec vrele
vode, poliva Marka bogatina z vrelo
vodo. Marko komaj to prenaša; pači
se in brca z nogami.

»Brcaj ali ne brcaj sem daj novčič!«
reče siromak.

Umije ga in obleče, kot je treba.

»No, gospodinja, kupi rakev in uka-
ži, naj ga odnese v cerkev; jaz sam
bom molil molitve za njim.«

Polože Marka bogatina v rakev in
odnese v cerkev in kmet mu bere mo-
litve.

Nastopi mrka noč. Naenkrat se od-
pre okno, in v cerkev pridejo tatovi in
razbojniki. Kmet se skriva za oltar,

tatovi pa začno med seboj deliti dobi-
ček tistega dne. Vse razlele, ostane
samo še zlata sablja; vsak jo hoče
imeti.

Naenkrat skoči kmet izza oltarja in
zakriči:

»Čemu se preprate! Kdor odrobi
glavo mrtvecu, tistega je sablja.«

Marko bogatin skoči pokone vse
izven sebe, tatje se preplašijo, popuste
denar in zbeže na vse strani.

»No, prijatelj,« reče Marko, »zdaj si
pa midva razdeliva denar!«

Razdelita si na dva enaka dela:
vsak je dobil mnogo.

»A kaj se z novčičem?« vpraša si-
romak.

»Ej, prijatelj, saj sam vidiš, da ni-
mam drobiža.«

Tako ni Marko bogatin vrnil nov-
čiča.

Ruska narodna.

in v križu na zemlji. Primerno bi bilo
postaviti kaj stalnega. V Delnicah sa-
mih prevladuje, da govorim s Stipo
Radičem — hrvatska vera. Ta vera
ima svoje dogme, o katerih se ne da
disputirati. Dve taki dogmi sta, da Pa-
sič drži z Italijani in da Pribečević
srbizira hrvatske šole. V Srbskih Mora-
vichah so n. pr. Madžari ustanovili svoj-
čas šolo (nekaka meščanska), kamor
so se vozili otroci s cele proge. Učilo
se je tam pridvareško. Iz te šole je mo-
gel učenec priti v preparandijo ali tr-
govsko šolo, k železnici itd. Tako so
znali delati Madžari tu

Gospodarska vprašanja

Gospodarski krogi o posojilu in o gradnji železnice

Zastopniki gospodarskih krogov iz vseh pokrajin naše kraljevine, zbrani na konferenci v Industrijski komori v Beogradu dne 14. t. m., so sklenili, da sponzorirajo in razpisujejo planirane seje beograjske Trgovinske komore in konferen- ce zastopnikov industrijev na Bledu prošnje pristojne faktorje, da se pri spre- menjem inozemskih posojila 100 milijonov dolarjev ne sklope o trasi prog, ki naj se gradijo s tem posojilom, temveč da predloži vlada poseben zakon o gradnji železnice prog v vsaj kraljevini, in si- cer po zaslišanju zastopnikov gospodar- skih organizacij vse države.

Z ozirom na neugodno stanje našega prometa so zastopniki gospodarskih kro- gov uverjeni, da nam je gori omenjeno posojilo nujno potrebno, ker je njegov največji del namenjen za popravilne do- sedanjih in graditev novih prog. Od tega posojila pa bomo imeli pravo ko- rist samo tedaj, ako se da prvenstvo onim progam, ki najbolj odgovarjajo splošnim državnim potrebam, a to se more presoditi samo na temelju izdelane- ga programa, ki bo uvaževal i komuni- kacijske zveze i gospodarske potrebe vse države.

Deputacija privrednikov, ki sta jo pred- stavila predsednik beograjske Industri- ske komore g. Bajloni in član beograjs- ke Trgovinske komore g. Dinić, je bila sprejeta pri ministrskem predsedniku, predsedniku narodne skupščine, pri pro- metnem, finančnem in trgovinskem mi- nistru, kakor tudi pri predsednikih po- sameznih parlamentarnih klubov. Ta skupni korak gospodarskih krogov je iz- zval splošno zanimanje ter pri mnogih našel popolno razumevanje.

Mezdno gibanje pri Trbo- vejski družbi

Trboveljska premogokopna družba v Ljubljani nas je zaprosila za ponatis na- stopnih vrstic:

«Z ozirom na interpelacijo radi delav- skega vprašanja v parlamentu in v ču- sopolisih lansirane vesti in z ozirom na poga- njanja, ki se započnejo dne 24. t. m. pri Rudarskem glavarstvu v Ljubljani si usojamo javnosti podati v blagohotno uvaževanje nekaj podatkov o delavskem vprašanju.

Glasom odloka ministerialne komi- sije z dne 19. januarja 1921. je bila družba na vladni pritisk primorana pri- lagoditi se takozvanemu velenjskemu si- stemu, ki obstoja v tem, da so fiksne doklade tako visoke, da delavstvo sploh nikakega interesa nima več na delu. Za efektivno delo se je izplačevalo komaj 35—40%, dočim je bilo 60% fiksnih do- klad za delavce in njihove rodbinske člane. Ni tedaj čuda, da se je proti temu plačilnemu sistemu pojavil odpor ravno s strani delavstva samega, osobito s strani delavcev samcev, ki so bili glede dohodkov zapostavljeni za svojimi tova- riši z mnogobrojnimi rodbinskimi člani. Družba je, kakor smo že zgoraj ome- nili, zgolj na vladni pritisk prevzela ta plačilni sistem in je bila vedno na sta- lišču, da se v prvi vrsti normirajo plače za efektivno delo.

Naj nam bo dovoljeno, pojasniti to svoje stališče z nekoliko podatki. Vsak oženjeni rudniški delavec ima na delav- nik (šihito) K 27.— draginskih doklad za sebe, za ženo K 15.— in za vsakega otroka do 16. leta K 18.— na šihito. Iz- ven tega se jim izplačuje četrtletno na- bavni prispevek, in sicer za delavca K 500.—, za ženo K 200.— in za otroka po K 150.—. Če ima n. pr. delavec ženo in 6 otrok, tedaj dobi, čim pride na šihito, na fiksnih dokladah za sebe in za svojo rodbino skupno K 141.32 izven svojega

zaslužka. Posledica tega plačilnega si- stema je seveda, da delavce nima in- tudi ne more imeti posebne vzpodbude za delo, s drugimi besedami, da mu je marljivost več ali manj postranska stvar. Le-ta sistem je gotovo krivičen, ker namski delavec ne dobi nobenih rodbin- skih doklad, čeprav opravlja isto delo, kot rodbinski oče.

Z ozirom na sedanje draginske raz- mere pristane družba na to, da se ne odpravijo vse te draginske doklade po- polnoma, nikakor pa se družba ne more strinjati s tem, da bi se te doklade po- višale in to kar za celih 100%, kakor to danes zahteva delavstvo. Povišanje rodbin- skih doklad ni v interesu konzumen- tov. To je delavstvo povodom zadnjih poga- njanj meseca januarja t. l. samo uvi- delo, ko je zahtevalo odnosno pristalo na povišanje zgolj mezd in akordnih plač, dočim je povišanje draginskih do- klad sporazumno izostalo.

Povprečni zaslužek našega delavstva na osemurni delavnik na glavnem na- šem rudniku v Trbovljah se razvidi iz nastopne tabele:

Kategorija delavstva	Za- služek	Po- vprečno doklade	Po- vprečni nabavni pri- spevek	Skupno
Kopači	95.62	46.25	10.—	151.51
Učenci	80.39	46.25	10.—	141.84
Tesarji in zi- darji	77.07	46.25	10.—	133.32
Strojvodje in kurjači	59.18	46.25	10.—	115.43
Vozači	52.34	46.25	10.—	108.59
Delavke in mladoletni	41.84	46.25	10.—	98.09
Kovači	64.40	46.25	10.—	120.65
Drugi delavci	53.65	46.25	10.—	114.90
Povprečno en delavec	63.79	46.25	10.—	120.04

Vračunši tedaj vse doklade, pride naš delavec na šihito na K 120.— in vrhu- tega ima še prosto stanovanje, razsvet- ljava in kurjavo.

Danes zahteva naš delavstvo 100%ni povisek ne samo mezd, marveč tudi vseh doklad.

Ako bi zahteval delavstva ugodili v polnem obsegu, potem bi se 10 tonski va- gon premoga moral podražiti kar za celih K 3600.— in posledica tega podra- ženja bi bilo seveda podraženje vseh to- varniških izdelkov itd., povišanje tar- ifov etc. etc.

Iz predatočih pojasnil naj javnost blagovoli razsoditi sama, je-li so delav- ske zahteve v tej višini in obliki upravi- čene ali ne.

Pokrajinska obrtna razstava v Mariboru

(Od 8. — 17. septembra.)

Dovoz razstavljenih predmetov. V svr- ho pravočasne opreme razstavnih pro- storov je nujno potrebno, da se dostavi- jo razstavljeni predmeti (izvzemli vrtnar- stvo) najkasneje do 3. septembra na raz- stavni prostor. Posebej pa še opozarja- mo vse razstavljalce, da pozneje došli predmeti ne pridejo več v poštev za oce- nitev nagrad in diplom. Zato prosimo vse obrtnike v tem pogledu posebne to- čnosti.

Za prenočevanje tujcev bo skrbel sta- novanski odsek razstavnega odbora, ki je te dni začel posloovati. V vseh stanov- anjskih zadevah se je obračati izključ- no na ta odsek, da se na ta način pre- preči odiranje tujcev in ohrani mesto na dobrem glasu. Pri naročitih je natančno navesti dobo, za katero se želi stano- vanje, ter število sob oziroma postelj. Za časa razstave bo vrši stanovanjski odsek permanentno službo na kolodvor- u in v svoji pisarni Aleksandrova cesta št. 22.

Delo na razstavnem prostoru se je te dni pričelo in lepo napreduje. Pričela se je zgradba paviljonov za vrtnarski od-

delek in za vrtnarsko razstavo. Ograja v Prešernovi in Razlagovi ulici z veliki- mi reklamnimi ploščami bo te dni izgo- tovljena.

Vsa pojasnila glede razstave daje pi- sarna razstavnega odbora na Aleksan- drovi cesti št. 22, kamor se je obračati bodisi pisмено ali ustmeno.

Tržna poročila

Svinjski sejem v Mariboru (21. t. m.) Dogon 133 komadov. Cene so se gibale: prašički, 5 — 6 tednov stari, 350 — 650 K; 7 — 9 tednov stari 800 — 1100 K; 3 — 4 mesece stari 1500 K; 4 — 6 mesecev stari 1800 — 2000 K; 1 leto stari 3000 — 3500 K. Svinje za kg žive teže 60 — 66 K. Koze komad po 600 — 700 K.

Produktivna borza v Novem Sadu (dne 20. t. m.): baška pšenica (stara) 1550 K, srbijanska pšenica 1400 K, banatska ko- ruza 1190 K, meka: (št. 0) 2200 K, (št. 2) 2100 K, (št. 6) 1800 K, (št. 7) 1500 K, ba- ški oves 1230 K. Tendence zelo čvrsta. Povpraševanje po blagu.

Zateški (češkoslovaški) hmeljski trg (dne 20. t. m.). Povpraševanje na hmelj- skem trgu nekoliko oslabele. V zadnjih dneh so bile cene med 2200—2500 Kc za 50 kg.

Drobne vesti

— X. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov. Zatec (Češkoslovaška), 17. julija. Od našega zadnjega poročila z dne 6. julija je deževalo prav izdatno v posameznih okoliših našega ozemlja, kar je bilo hme- ljski rastlini v veliko korist; hmeljska rastlina se vsled tega bujno razvija in je zdrava in kreпка. Tu in tam se opazu- je tudi že tvoritev kobil. Prav zadnje dni se je pa temperatura vsled padavin prav ohladila in danes imamo mrzlo vre- me z močno burjo. Izdatna izprememba temperature pa nikako ni v prid rastli- ni, ki ravno kar cveti in bi ji bilo toplo in lepo vreme nujno potrebno. Današnja burja je povzročila precej škodo, ker je polomila panoge in potegnila mnogo trt raz tie, oziroma prevrgla mnogo hmelj- skih drogov. O množini letošnjega pri- delka se ne da še kaj določenega pove- dati, ker se mora poprej videti, koliko škodo je povzročila današnja burja. V obče se stanje hmeljskih nasadov lahko označi z »dobro«. Na hmeljskem trgu je nekoliko oslabele povpraševanje, to pa zaradi upanja na dobro letino in na ne- razjasnjene valutne razmere. Končno raz- polojenje je mirno. Cene za lanski pri- delek se gibljejo med 2200 do 2500 Kc za 50 kg. — Zveza hmeljarskih društev.

— Italijanski carinski nadavek je dolo- čen za dobo od 16. do 31. julija na 326, to je 100 zlatih lir enako 425 papirnatim liram. V prvi polovici tega meseca je znašal nadavek 399 papirnatih lir.

— Povišanje glavnice Alpinske monta- nske družbe. Z Dunaja poročajo: Kon- čno se je dosegel sporazum med vlado in upravo Alpinske montanske družbe glede kurza novih akcij. Uprava bo po- nudila starim delničarjem 250.000 novih delnic po 200 nominalne po kurzu 60.000. Družbina glavnica se bo s tem pove- čala za 15 milijard.

— Ponudba posojila Poljski. Kakor po- ročajo listi, je neki angleško-belgijski bančni konzorcij ponudil poljski vladi dolgodobno posojilo v znesku 2 milio- nov funtov sterlingov za nabavo želez- niškega materiala.

— Zetev v Madžarski. Po službenih podatkih se pričakuje, da bo dala letos pšenica 11.43, rž 5, ječmen 4.99, oves 3.31 milijona metrskih stotov.

— Ugodno stanje sladhorne pese v Nemčiji. Iz Berlina poročajo, da je sta- nje sladkorne pese v Nemčiji povsod povoljno.

— Višči dolgov Nemčije so narasli v času od 1. do 10. julija za 401.82 mil- jona na 295.467.985.000 mark.

Pohištvo.

Vsakovrstne spalne in jedilne sobe tudi brez mramorja in ogledal kupujemo od producentov. Ponudbe s slikami (fotografijami), s navedbo vrste lesa in če je politirano ali voščeno, franko embalaža, kateri kolodvor, prosimo nasloviti na trdko 2215

Kovačić i drugovi, kom. društvo u Mostaru.

Proda se

VILA NA BLEDU

z inventarjem za milijon dinarjev.

Reflektanti naj blagovolijo sporočiti svoje naslove pod šifro „Vila“ na anončno družbo ALOMA COM- PANY, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Magistra in starejšega asistenta išče lekarna Posavec, Celje.

Nastop po dogovoru.

Zaloga klavirjev in pianinov
najboljših tovarn Bösendorfer, Czapska, Ehrbar, Hülzl, Schweighofer, Original Singl itd. Tudi na obroke. JERICA HUBAD, roj. DOLENC, LJUBLJANA, Hilsnerjeva ulica 5.

Proda se takoi tvornica drvenih cveka.

Informacije daje:

2278

Petar Janžekovič, Osiek.

Kupujem po najvišjih dnevnih cenah. lipovo cvetje, jedilne gobe,

kakor tudi različna zdravilna zelišča, korenine itd. 2171

Ponudbe se prosi na:

V. H. ROHRMANN, Ljubljana.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji
R. RANZINGER
Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice
Podjetje za prevažanje blaga, žužne železnice. Brzovozni in tovarni nabirali promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabini za pohištvo. Brzjavni: Banalager. Interurban telefon 60.

Potniki v Ameriko!

Vsem onim, kateri mislijo potovati v Ameriko, vljudno naznanja- da sem prevzel zastopstvo paroplovne družbe:

UNITED-AMERICAN-LINES-INC.
HAMBURG-SOUTHAMPTON-CHERBOURG-NEW-YORK.

Prevažanje potnikov z najnovejšimi, s sedanjim časom zakonito pred- pisanimi brkoparniki je vsak teden.

Pojasnila so brezplačna.

Z odličnim spoštovanjem

Simon Kmetec, zastopnik za Slovenijo
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Priporočajo se:

Skladišča:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
Spedicija:
Balkan, d. d., Dunajska c. 33. [d. p.]
„Orient“ d. d., Sodna ulica šte. 3, telefon 463.
Trgovine:
Trgovina z usnjem in čevljarstvi potrebščinami Šestak & Ravnihar, Sodna ulica 4.
J. C. Mayer, manufaktura, Ljubljana
Trgovina z železnino in cementom Erjavec & Turk, pri „Zlati lopati“, Valvazorjev trg 7.
Snoj & Modic, manufaktura, Preše- nova ulica 3.
Trgovina z železnino O. Zajc, Flori- janska ulica.
J. Maček, Ljubljana, Aleksandrova c. 3, trgovina z oblekami.
Grom, carinsko posredništvo in spe- dicija, Kolodvorska ulica 41.
Ivan Jax in sin, Gospodarska cesta- Šivalni stroji, pisalni stroji in kolosa.

Gradbeno podjetje, ing. Al. Hrovat in Alb. Černe, Krekov trg 10/L
Stavbeno podjetje Lavčar & Svetina, Gospodarska c.
Josip Bajželj, steklar, Gospodarska cesta
Mehanična delavnica: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Pisalni stroji: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Razmnoževalni aparati: [d. p.] Bar Franc, Cank. nabr. 5. Tel. 407.
Ed. Skopek, urar, Mestni trg 8. Ve- lika zaloga ur, zlatnine in srebr- nine. Lastna strokovna delavnica. Cene nizke.
E. Moré, sodavičar, Martinova cesta.
Litografski zavod Cemažar in drug, Cesta na južno železnico, za bel- gijsko vojašnico. Vsakovrstne eti- kete, lepaki in druga litografska dela.
Fotografski umetni zavod Avgust Berthold, Ljubljana, Sodna ulica 13.

KONTORISTKA

dovršena stenografinja in strojepiska, ki obvlada popolnoma pisмено in ustno nemški in slovenski jezik, se išče za pisarno železninske tovarne na Gorenjskem. Natančne ponudbe je vpo- slati pod „Železninska tovarna“ na upravo „Jutra“.

Št. 400/pr. 2279

Razpis službe.

Občinski svet je v svoji seji, dne 15. marca 1922, sklenil, da se osnuje v Ljubljani, oddelek poklicnega gasilstva, ki bo poleg gasilskih poslov iz- vrševal še druge v področje mestne občine spadajoče posle. Službe so za tri leta časne, po treh letih zadovoljivega službovanja in po napravi predpisanega izpita pridobe gasilci pravico do stalne namestitve. Razpisuje se

pet službenih mest poklicnih gasilcev.

Ti mestni uslužbenci se uvrste v kategorijo mestnih slug, in sicer s za to kategorijo veljavnimi prejemki, draginskimi dokladami, prostim sta- novanjem z razsvetljavo in prosto službeno obleko.

Pogoji so: Ljudka šolska izobrazba in strokovna naobrazba v raznih obrtih. V prvi vrsti pridejo v poštev: ključavničarji, mizarji, pieskarji, ko- vinski strugarji, sedlarji, čevljarji, krojači, tesarji.

Nadaljeji splošni pogoji za vse prošilce so: a) jugoslovansko držav- ljanstvo; b) starost 20 do 30 let; c) odslužen kadrovski rok; d) krepko zdravje; e) samski stan; e) neomadeževano vedenje.

Z vsemi potrebnimi dokazili pravilno opremljene prošnje je vložiti do 5. avgusta 1922. pri mestnem magistratu v Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski.

dne 21. julija 1922.

Poslano.

V raznih političnih in gospodarskih li- stih se je objavilo da je bil gospod Franc Verdnik družabnik tvrdke Maks Durljava in drug v Mariboru. Imam dokaze, da je gospod Franc Verdnik sam to vest raz- širil.

Objavljam, da g. Franc Verdnik ni bil nikdar družabnik navedene tvrdke, temveč le potnik in prodajalec, naposled pa ne- kaj tednov prokurist.

Maribor, 20. julija 1922.

Maks Durljava in drug

Maribor, Gregorčičeva ul. 24.

Najstarejša pleskarska in ičar- ska delavnica IVAN BRIGELJ, Dunajska cesta 18, se priporoča. Izvrsitev točna, cene amerne.

Iščem zasebni kapital

za otvoritev jako plodonosnega obrtnega podjetja, čegar nujna potreba za Jugosla- vijo je dokazana. Da se priklopi drugemu kovaškemu obrtu. Natančnosti pové J. Pia- nina, Ljubljana, Gradišče 11/L. 12.

Radi preselitve

Proda se takoj pod zelo ugodnimi pogoji, večje obrtno podjetje, vse prenovljeno, z vodno silo, stroji, lastno električno napravo, gospodarskim poslopijem ter 1¹/₂ orala za rascenega gozda, stvar bi bila pripravna za vsako poljubno večjo obrt, je v bližini Ljub- ljane, 3 km od postaje. Dupisi se prosijo pod šifro „Vodna sila“ na anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Devetstopetnajsto Tragedija naroda.

Vojvoda Mišić zahteva, da se odloči, ali imajo pravico poveljniki odločevati tudi o ofenzivi, če vidijo, da je ona potrebna. Njegovemu mnenju se pridružita general Jurišić in general Živković. Vojvoda Štepa dodá, da se istotako pridružuje, če prevzame poveljnik na sebe vso odgovornost.

«Kakšna odgovornost pa je to? Če uspe, je ni. Če ne uspe, je tako že vse izgubljeno.»

«O, je,» šepeta vojvoda Štepa.

Vsi ga pogledajo.

«Ima jo, odgovornost. Kaj ne pomeni ničesar, voditi ljudi v klavnico, če ni nobenega vzroka za ofenzivo? Kdo bo odgovarjal za prezeble in gladne ljudi, ki popadajo v bojih? Nekaj drugega je, če bi bila ofenziva potrebna. V tem slučaju bi jaz prvi prevzel vso odgovornost.»

«Se drugo vprašanje Vam postavljam,» pristavi general Jurišić. «V slučaju kakke akcije se moramo vsi podati k svojim poveljstvom. Podvzetje bi bilo skupno in edinstveno. Če se bo vsak zase umikal ali kretal, potem ne bo nikake skupnosti. Toda naše vrhovno poveljstvo je odšlo in mi smo brez zveze z njim.»

«Ustanovimo novo vrhovno poveljstvo!» Vojvoda Mišić prične do podrobnosti razlagati svoje mišljenje, ozirajoč se ves čas na vojvodo Štepa Štepanovića, želeč ga preveriti. Skrajni cilj podvzetja bi bil, dobiti zvezo s Solunom, s čimer bi se rešilo mnogo imetja in pa vojaškega materiala. Da potrdi možnost rezultata, navaja vojvoda vesti vrhovnega poveljstva v Prizrenu, ki sporoča, da so francoski oddelki sprejeli boj na srbski zemlji, na Moglenu. Na ta način se torej mora nahajati precej zaveznikov čet v Solunu. Če zgrabimo mi od zgoraj, bodo zavezniki čete lahko uspešno posegle na jugu.

Vojvoda Mišić je govoril odločno, prepričano. Na obrazih prisotnih generalov se prične izgubljati dvom in že prične dihati zaupanje in vera v vojvodove predloge. Natančno je določil smer in način, kako bi se izvršilo. Vsi so pričeli študirati zemljevid, proučevali so poročila predstraž in naposled sklenili, da prične z ofenzivo.

Vojvoda Štepa je sam pristal na to, toda še vedno precej hladno napram vsem predlogom vojvode.

«Preden kaj sklenemo,» je pristavil, «moramo biti točno obveščeni, koliko imamo vojske, v kakem stanju se nahaja, kakšna je njena morala, dobro moramo vedeti, koliko imamo municije in zagotoviti si moramo prehrano, katere še sovražnik ni našel v deželi.»

Pri tem je ostalo in vsi so sklenili, da se do drugega dne zberejo vsi podatki. Nato so sestavili protokol seje in sklenili, takoj sporočiti poveljstvom, da pripravijo čete na ofenzivo in sporoče natančno odgovore na stavljena vprašanja.

Seja je bila zaključena pozno zvečer. Mlaši štabni častniki so radovedno pričakovali odhoda generalov, da bi na njihovih licih brali, kaj se je sklenilo. Spoznali so tako, da je sklenjena ofenziva in zavladało je veliko navdušenje.

Poveljstva so dobila naredbе, da hitro pripravijo municijo, da branijo vsako nadaljnje uničevanje in store vse za eventualno ofenzivo.

Se isto noč so bili odposlani razvidni konjeniški oddelki na vse strani in komandant druge armade se je zvezal s poveljstvom novih čet, da izve natančno o dogodkih v Djakovici, od koder so prihajali vznemirajoči glasovi.

Že ponoči in drugi dan zjutraj so izvedeli begunci novo dejstvo. Vera je objela vse. Včeraj obupana lica so se danes osvežila, oči so lesketale, mrtvi so se prebudili.

Živahno se pozdravljajo ljudje, vse drugače se razgovarjajo kakor včeraj. Mož, ki je še včeraj dejal, da smo za 100 let uničeni, mi je trdil danes:

«Bij nas, kolikor hočeš. Dovolj je, da ostane en sam živec v nas in iz tega bomo zopet zrastli.»

Nekateri so sklenili, da se javijo in odidejo v boj. Nihče ni hotel ničesar več vedeti o umikanju. Odprli so torbe in pričeli jesti, kar so si s trdom nabavili za pot. Celo konje so pričeli za majhne cene prodajati.

Armadni štab je hitro zbral poročila, prihajajoča od vseh strani. Čeprav niso bili podatki popolni in izčrpní, vseeno je bilo jasno: vojska je utrujena, upehana, razbita, toda ofenziva bi jo lahko zopet prebudila. Municije ni, tudi ne hrane. Poleg tega je bilo jasno, da je število vojske nezadostno, da ni artilerije, ne provijanta.

Poleg tega je dospelo obvestilo poveljnika moravske divizije drugega poklica, da je moral baš isti dan zapustiti Djakovico in poročilo poveljnika šumadijske divizije prvega poziva, ki javlja, da je sovražnik napadal šumadijsko divizijo drugega poziva in se 13. polk v neredu odmika.

Ko so se popoldne zbrali poveljniki prve armade, je bilo razpoloženje povsem drugačno kakor včeraj. Vojvoda Mišić je uporno predlagal ofenzivo, toda Štepa Štepanović, s katerim so se strinjali danes vsi, je postal odločnejši ter je trdil, da bi imelo vsako odlaganje umika nesrečne posledice. Zabrul je celo vojvodi Mišiću nekoliko grobih besedi, in skoraj bi se pošteno sporekla. Naposled je vojvoda Mišić popustil, čeprav je svoje predloge še vedno branil, pa jih ni mogel podkrepiti z gotovimi podatki. Tako je bila sprejeta odločitev, da se opusti vsaka misel na ofenzivo in se takoj prične z umikanjem.

Ko so se po tej odločitvi razgovarjali o artileriji, ki ne more več iz Peči, je vojvoda Mišić bolešno vzdihnil:

«Če ne more biti ofenzive, dajte mi vendar vso municijo, da jo izstrelim in razglasim smrt Srbije.»

Preden so se generali odločili, so se spornili, da so njihova premišljanja vzbudila v prebivalstvu silno vero in so skoro vsi opustili namero bežati. Nenaden umik vojske jih lahko silno zmede. Zato so sklenili, da izda vojvoda Štepanović naredbо, iz katere bo prebivalstvo razbralo resnični položaj in ga pozove, da prične z umikanjem, da s tem olajša pot vojaštvu.

Naredba se je hitro raznesla in sedaj je bilo jasno, da je vsak up zaman in je treba brezobzirno v planine.

Kakor bi zamahnil s čarobno palico nad glavami, tako je vse okamenelo. Vse prejšnje bede in nezgode so se sedaj postotile.

Nekdo mi je dejal: «Slišal sem, da bodo jutri uničili vso municijo. Toda, kje so ti generali. Poiskal jih bom in prosil, naj nas postavijo vse skupaj pred patrijaršijo, obrnejo vse topove v nas in pri Bogu nas vse postrelé.»

Ko je nastopila noč, poslednja noč pred odhodom, je nastala tužna svečanost. Nedaleč od kraja, kjer so zgoreli vozovi, lafete in oprema srbske artilerije blizu patrijaršije, so pričeli kopati vojski globoke grobove. Na tem mestu so pod strogim nadzorstvom shranili topovske cevi, ovenčane s slavo od Kumanova in od Oblakova, izpod Odrina in Bregalnice, s Cera in Jagodine.

Tužen je bil ta obred. Vojaki, spuščajoči topove v rakev, so se poslavljali od njih, kakor od svoje družine. Objemali, poljubljali in plakali so nad njimi, katere niso zapustili v težkih dneh boja in slave. Kdor vé, kakšno zaupanje ima srbski vojak v top in kako se združi tesno s svojim orožjem, ta lahko verjame njegovo žalost, ko se je moral na ta način posloviti od topov.

«Torej z lastno roko, naj ti izkopljem grob, moj Miliš,» govori artilerist svojemu topu.

Trepljali so jih, dajali jim najmilejše prilimke in gorko jokali. Častniki so okrenili glave in skrili svoje solze.

Polnoč je že odbila in posel še ni bil končan. Prostrani so bili grobovi, veliko je bilo število topov. Mnogo zemlja se morali izkopati, izravnavati površje, da se ne bo poznala sled, kjer so pokopani srbski topovi.

Čez polnoč je šlo, ogenj na hribu je dogoreval in mrak je osvajal dolino. Kakor zvezdice na nebu so žarela razsvetljena okna patrijaršije. Edino ona je bila priča tužnega pokopa srbske vere.

(Dalje prihodnjik.)

Ustanovljeno leta 1896.

Ustanovljeno leta 1896.

Mednarodni transporti
Antonio Biancheri & Comp., Postojna
Centrala: Ponteba.

Podružnice: Postojna (Poštni predal 17), Villach (Poštni predal 51). — Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldstein.

Odprema vsake vrste blaga.

Specialna odprema živil, žive in zaklane živine v katerikoli kraj.

Nova lekarna.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem otvoril

lekarno v Ljubljani
na Karlovski cesti št. 2.

2251

Ph. Mr. G. Bakarčić.

Sukno

za promena in športne obleke v bogati izbiri

A. & E. Skabernè,
Ljubljana, Mestni trg št. 10. 11a

Kolesarji in cenj. dame!

Prepričajte se v lastno korist in oglejte si veliko zalogo dvokoles in otroških vozičkov novih modelov. 22

TRIBUNA, tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.
Trgovina: Stari trg št. 23.

Kontoristinja

samostojna slovenska in nemška korespondentinja, izurjena strojeopiska in stenografinja, se takoj sprejme pod ugodnimi pogoji za tovarniško podjetje v Ljubljani. Prednost imajo absolventi inje slovenske trgovske šole. Ponudbe pod "Samostojna pisarniška moč 200" na upravištvu «Jutra». 2242

L. Mikuš

Ljubljana

Mestni trg 15

izdelovatelj dežnikov

Na drobno! Na debelo!

Zaloga sprehajalnih palic.

18 Popravila točno in solidno!

Gradbeno podjetje

ing. Dukić in drug

Ljubljana, Bohoričeva ul. 20.

se priporoča za vsa v to

stroko spadajoča dela. 21

Največji davki

katere plačate, Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kjer nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poizkusite enkrat z ilustriranim katalogom trdke **H. Suttner** (imetnik **Henri Maire**) v Ljubljani št. 6. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke «IKO» iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne ure, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, obane, namizno orodje, krstna in birmška darila in vso drugo slatino obane, srebrnino. Pa tudi porabne predmete, kakor n. pr. škarje, nože, britve, in srebrne in brivske stroje, steklorezec, doze za tobak, svačice in laestrižne in brivske stroje, steklorezec, doze za tobak, svačice in smodke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri trdkri:

H. SUTTNER (imetnik **Henri Maire**) v Ljubljani št. 6.

Objava.

V torek dne 25. julija 1922. ob 9. uri dopoldne (ne 27. julija) se vrši na licu mesta v Ljubljani, Pred igriščem št. 1, potom mestnega magistrata

prostovoljna javna dražba

par konj, treh vozov, slamoreznice, konjske vprege za štiri pare konj, okrog 6000 kg sena, čevljarskega šivalnega stroja „Singer“, godbenega električnega avtomata, klozetnih vodnih aparatov ter 46.000 parov podkev za čevlje.

Avugust Škof.

Prometni zavod za premog

d. d.

v Ljubljani

prodaja

iz slovenskih premogovnikov velenjski, šentjanški in trboveljski premog

vseh kakovosti, v celih vagonih po originalnih cenah premogovnikov za domačo uporabo kakor tudi za industrijska podjetja in razpečava

I^a čehoslovaški in angleški koks za livarne in domačo uporabo, kovaški premog, črni premo in jajčne brikete.

Naslov:

16

Prometni zavod za premog, d. d. v Ljubljani, Miklošičeva c. 15/II.

Jugoslovanska Siemens d. d.

Direkcija v ZAGREBU, Draškovičeva ulica št. 23

Zastopsiva v Beogradu, Sarajevu in Ljubljani

Zastopstvo v LJUBLJANI, Miklošičeva cesta 13

Brzjavni naslov: Jugo Siemens, Ljubljana 1-1; Telefon 102

Zgradba elektrarn, naprava za proizvajanje in oddajanje električne energije za industrijo, rudarstvo in poljedelstvo, dobavljanje električnih strojev, aparatov in potrebščin za izmenični ter istomerni tok, brezplačno izdelovanje projektov, primerne cene.

Domače vesti

Kralj neznanemu junaku. Nj. Velikanstvo kralj Aleksander je predsedniku narodne skupščine dr. Ribaru izročil znesek 50.000 dinarjev kot pripevek za spomenik neznanemu junaku.

Kongres pravoslavnikov v Sarajevu. Dne 5. septembra se bo vršil v Sarajevu kongres pravoslavnikov vseh svetnikov iz cele naše države. Tega dne bo tudi na svečan način odkrit spomenik ubitim in obešenim svetnikom od strani Avstrije. Kongres bo razpravljal o vseh važnih vprašanjih, ki tangirajo interese pravoslavnega svetništva.

Šumadijski seljaki v Sloveniji. Iz Beograda nam poročajo, da je finančni minister dovolil kredit v znesku 100.000 dinarjev kot državni prispevek za izlet srbskih seljakov iz Šumadije, ki nameravajo meseca septembra obiskati Slovenijo. V to svrhu se je v Ljubljani že ustanovil poseben odbor, ki bo določil program potovanja in vse potrebno ukrenil za pristen sprejem srbskih bratov.

Potni listi za Italijo. Kakor se uradno razglasi, se v smislu reciprocitete za vizum na potnih listih italijanskih državljanov zahteva odtok taksa 138 Din 50 par.

Vprašanje italijanskih spilitih odvetnikov. Sto sedemdeset v Zagrebu je potrdil sklep spilitih odvetniških zbornice, da črta iz liste odvetnikov ene osebe, ki — kakor smo že poročali — niso hotele položiti predpisane prispega našemu kralju. «Dalmatinski glasnik» poroča, da so črtani: dr. Pozzoli, dr. Illich, dr. Tacconi in dr. Selem. Oni odvetniki pa, ki so letos optirali za italijansko podaništvo, kot tudi državljani sploh ne morejo v naši kraljevini izjaviti svojega poklica.

Proti navijanju cen. Policijsko ravnanje opozarja prigradom vseslovenskega zleta na določila glede navijanja cen in svari trgovce in obrtnike pred izrabljanjem položaja. Navijanje cen bi napravilo slab utis zlasti na inozemce, ki bodo v velikem številu potekali na zlet in ki bi v tem slučaju dobili najslabše mnenje o našem trgovskem in obrtniškem stanu. Že njihova stanovska in ne samo državna zavest morala bi prepovedati trgovcem in obrtnikom, da ne izkoristijo vseslovenskega zleta v svoje lastne sebične namene. Prestopki, katere bo dognala oblast, se bodo najstrožje zasledovali.

Konferenca inspektorjev dela. Proti tork se je v Sarajevu pričela konferenca inspektorjev dela. Med drugim razpravlja konferenca o vprašanju popisa vseh podjetij v naši državi, sestave industrijske karte, industrijskega kompasa, pravilnika o higijski in tehniški zaščiti v industrijskih delavnicah, a posebno skrbno se določijo odredbe za zaščito delavcev v podjetjih, ki izdelujejo eksplozivne tvarine.

Delokrog zagrebske direkcije državnih železnic. Ker je teritorij zagrebske direkcije državnih železnic preobširen in vsled tega ovira točno funkcioniranje uprave, je minister zaobračaja ukrenil potrebno, da se znaten del teritorija zagrebske direkcije priklapi beogradskemu železniškemu ravnanstvu. Kakor poročajo, se razširi teritorij beogradske direkcije do Slavonskega Breda.

S kmetijske fakultete v Beogradu. Profesorski kolegij kmetijske fakultete v Beogradu je pozval narodnega poslanca gosp. Mihajla Avramovića, da prevzame stolicu zadrudništva na omenjenem zavodu.

Posojilo mariborske mestne občine. Pokrajinska uprava je mestni občini mariborski dovolila, da sme najeti za razširitev elektro vodnega omrežja posojilo v znesku 6.600.000 kron, za napravo cest in kanalov in popravilo hodnikov pa posojilo v znesku 1 mil. 650.000 kron.

Javna prošnja. Silen požar je dne 15. julija uničil 28 hiš na Bohinjski Bistrici. Prizadeti vaščani, ki so sedaj brez strehe in tudi brez sredstev — večinoma niso mogli rešiti prav ničesar — so potrebni takojšnje nujne pomoči. Da se bednim pogorelim takoj priskoči na pomoč, se pomožni odbor županstva občine Bohinjske Bistrice, ki je prevzel pomožno akcijo, obrača do širše javnosti v vlnodno prošnjo, naj po svoji moči pomaga. Vsi darovi v denarju in naravnih dobrinah se pošiljajo na občinski urad na Bohinjski Bistrici. — Pomožni odbor županstva občine Bohinjske Bistrice.

Imenovanja v državni službi. Načelnik pri ministru za izenačenje zakonov Stefan Sagadin je imenovan za člana odbora pri državnem arhivu, poštar Stanko Knez v Ljubljani pa za poštarja 4. razreda pri glavnem brzojavnem uradu v Beogradu.

Razpisana zdravniška služba. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Velike Lašče. Prošnjo je vložiti do dne 1. septembra 1922.

Nazivanje živnozdravnikov v Sloveniji. «Uradni list» pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja zakon o nazivanju živnozdravnikov v Sloveniji. Nazivati se s stanovskim označenim «živnozdravnik» imajo pravico le tiste osebe, ki so v redu dovršile nauke na živnozdravniških visokih šolah, prebile predpisane preizkušnje ter dobile živnozdravniško diplomu. Samo take osebe smejo zdraviti

Gibanje za Ciril Metonovo družbo. Poročajo nam: CM podružnica za Grosbello in okolice je dne 18. julija obiskal družbeni tajnik Skulj. Na poziv gospe Mici Vuga se je zbral odbor ter stavil razna vprašanja in želje glede nadaljnjega dela v prid slovenske mladine. V kratkem se osnuje v tukajšnjem okraju par novih podružnic. Na delo, kar vas je v okolici Lemberga in Pristavi!

Lovski blagor. Poročajo nam s Bileškega: Nedavno je g. Prelog, oskrbnik Windsehratovega gradu, v bizelskih gozdovih ustretil planinskega orla, ki je tehtal 12 kg in imel v razpetju čez dva metra 40 cm. Gospodu oskrbniku čestitam k tej lovski sreči, za katero ga gotovo marsikak lovec zavidal!

Tragedija v bolnici. Iz Subotice poročajo: V tukajšnji bolnici se je prešlo sredo prigodila družinska tragedija. Ko je trgovec Konilović obiskal svojo bolno soprogo, opazil je na njenem zgledu pismo s moskim rokopisom. V grozni ljubosumnosti je Konilović napadel svojo ženo s nožem. Smrtno ranjena žena je čez par minut izdihnila.

Nesreča v rudniku. V premogovniku Kisovec pri Zagorju je rudar Tonjko s premogovnim vozičkom vred padel v 8 metrov globoko jamo ter se pri padcu smrtonovarno poškodoval. Ponesrečenca so prepeljali v rudniško bolnico.

Otrok umrl vesle stekline. V občini Torča v Baški je pred mesecem dni ugriznil domač pes nekega otroka. Ker je živinozdravnik baje izjavil, da je pes zdrav, starši otroka niso klicali zdravnika. Čez teden dni pa je dotični pes poginil vesle stekline. Otroka so nato takoj poslali v zagrebski Pasteurjev zavod, a bilo je prepozno. Otrok je bil sicer cepljen proti steklini, a je umrl v grozni mukah. Dolgoletne skušnje dokazujejo, da od ohi, ki so bili cepljeni v prvih dveh dneh po ugrizenju, ni nikdo umrl vesle stekline. Ta žalostni slučaj naj bo svarilo vsem, da je od steklega psa ugrizena oseba oddati takoj Pasteurjevemu zavodu.

Prostovoljno je šel v smrt. 70 let star posestnik Matija Zalar iz St. Vlada pri Cerklju. V samomorilnem namenu si je bil prezezal vrat. Težko ranjenega so prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer je dne 20. julija umrl. Vzrok samomora ni znan.

Izpred sodišča. V četrtek se je zagovarjal pred mariborskim sodiščem posestnik g. Rudolf Lorbar iz Zalca zaradi razžaljenja časti, ki jo je zagrešil o glavnem uredniku «Marburger Zeitung» g. Rihardu Watzlaweku. Obtoženec je bil obojen na 250 Din globe ali 5 dni zapora.

Navilhanec. V Hrastniku se je te dni predstavil «odposlanec» Zdravstvenega odseka iz Ljubljane, visokošolce Tomažič ki ima nalog izvršiti statistiko glede tuberkuloze v industrijskih krajih. Kot član ferialnega dijaškega saveza je obiskal hiše, ki nudijo potujočim dijakom stan in hrano. Dasi se je zdel možakar mnogim sumljiv, bi bil vendar dobro speljal, da ga ni spornal železniški uradnik A. kot znanega lopova. Zgledljivega študenta Z. iz Novega mesta, ki je zasledovan s tiralicco iz Zagreba, kjer je baje ušel iz zaporov. Predno je došlo po klicemno orožništvo, je možakar zbežal v smeri proti Laškem-Celju. Fant je star okoli 30 let, dolgin, suh, preko nosa ima poznat obronek (kakor od sablje), ter je precej slabo oblečen.

Drobne vesti iz Ljubljane. Z židarskega odra pri Muhleisnovi hiši v Cigaletovi ulici so padli z šest metrov visokega odra trije židari. Dva sta bila le lahko poškodovana, Anton Mozetič in Renč pa se je močno pobil. Prepeljali so ga v bolnico. — Gdč. Manica Komarovi je bilo s podstrešja ukraden nekaj obleke, tapetniku Francu Jagru pa kolo, vredno 3000 kron.

Zadruga tatov pod ključem. Novosadska policija je prišla na sled dobro organizirani tatinski tolpi, ki je izvršila v Novem Sadu in okolici nebroj tatvin in vlomov. «Vlamanje» je bilo več celih rodbin, ki so se preživljale samo s tatvinami in vlomir. Skoraj vsa «zadruga» je že pod ključem.

Lep spomin na Bled se razglednice. ki jih je izdala kot reprodukcije svojih originalnih slik ga. dr. Rabeleja na Bledu. Razglednice, ki so povodom kraljeve poroke posvečene kraljici Mariji so izšli tudi kot umetniški album. Izšla je dosedanja prva serija, obstoječa iz 6 razglednic: Lunina noč na Bledu, Bled v zori, razgled na dvorec in otok, razgled z blejskega kolodvora, Bled po solnčnem zahodu in jesen na Bledu. Razglednice se dobe na Bledu po vseh trgovinah in vseh večjih hotelih in restavracijah.

Hotel «Tivoli». Danes, dne 23. julija v hotelu «Tivoli» velik vrtni koncert. Ruske narodne pesmi, balade, plesi itd. Program zelo zanimiv. Zabele ob pol 9. uri zvečer. Po programu prosta zabava. Vstopnina 8 dinarjev.

Zornida-krema je nad vse priljubljena. sredstvo ženskega sveta zaradi svojega divnega učinkovanja. Po parkratni rabi odstranjuje zajedalke, lisaj, pege, lise in mastno kožo ter napravi lice izredno lepo, belo kot najfinejši alabaster.

Hotel «Tivoli». Danes, dne 23. julija v hotelu «Tivoli» velik vrtni koncert. Ruske narodne pesmi, balade, plesi itd. Program zelo zanimiv. Zabele ob pol 9. uri zvečer. Po programu prosta zabava. Vstopnina 8 dinarjev.

Zornida-krema je nad vse priljubljena. sredstvo ženskega sveta zaradi svojega divnega učinkovanja. Po parkratni rabi odstranjuje zajedalke, lisaj, pege, lise in mastno kožo ter napravi lice izredno lepo, belo kot najfinejši alabaster.

Zornida-krema je nad vse priljubljena. sredstvo ženskega sveta zaradi svojega divnega učinkovanja. Po parkratni rabi odstranjuje zajedalke, lisaj, pege, lise in mastno kožo ter napravi lice izredno lepo, belo kot najfinejši alabaster.

Zornida-krema je nad vse priljubljena. sredstvo ženskega sveta zaradi svojega divnega učinkovanja. Po parkratni rabi odstranjuje zajedalke, lisaj, pege, lise in mastno kožo ter napravi lice izredno lepo, belo kot najfinejši alabaster.

Dopisi

IZ SKOPJE LOKE

Čenjen gospod urednik! V «Slovencu» z dne 18. t. m. berem velikansko poročilo o orlovskem taboru v Skopju Loku. Kot očividec in katoličan, ki ljubi resnico, moram žal konstatirati, da vsebuje zadevno poročilo mnogo, mnogo neresnice. Nalvemu dopisniku se je zdelo pred vsem umestno, da nazvilje naše mesto «katoliška Skopja Loka». Kolikor mi znano, v Skopju Loku ni drugoverce in tudi ne poznam mesta ali vasi v Sloveniji, ki bi se nazivala za protestantsko itd. Resnici na ljubo pa bodi predvsem povedano, da pogrešamo ravno med onimi, ki so nastopili v nedeljo na orlovskem taboru bodisi kot slavljenci, bodisi kot slavitelji, pravo «katoliško» prepričanje. Laž, hinavstvo, goljufija, hujškanje proti svojememu bližnjemu, prevelika ljubezen do mladoletnih deklic, so lastnosti teh «katoliških» mož, ki nastopajo danes v znamenju vere in krščanstva. Zalosten tak slučaj A. O., ki je končal letos radi hudodelstva oskrumbe pred vskljenim sodiščem s 6 tedenskim stroгим zaporom, nam podaja dovoljno karakteristiko teh «katoličanov».

Da se povrnemo k «Slovenčevu» poročilu. Zastave so izobesili razen par pravih klerikalnih fanatikov, večinoma samo oni dvorezni paraziti, ki sta jim Bog in hudič enaki bliji, samo da gre «kšeft». In vseh teh ni bilo niti tretjina, kar je tvorilo po Slovenčevu največju «skoru» vse mesto. Da ni v zadnjem momentu nabrusil mestni kaplan svojih pet in jezika, bi vsa stvar izgledala še bolj klaverno. Navdušenja ni bilo opaziti prav nobenega; le tu in tam se je začelo počudno čvkanje malih fantov, — počelica odraslih v sprevedu je bila tiha in gledala sramežljivo v tla in videlo se jim je, da je njihova notranjost daleč proč od zunanosti. Nad 200 udeležnikov več kot pri sokolskem sprevedu je videl dopisnik v tej procesiji. Ne vemo sicer, kje je prišel šteti in kje je končal, tudi nam ni znana bistrst njegovih oči, vendar se nam pa usiljuje dvomi o njegovih resnicoljubnosti. Ob nadaljnjem prebiranju poročila o nad 3000 udeležnikih pa nemoremo izreči druge sodbe kot to, da se je g. dopisnik prav debelo zlagal, ali pa, da se je zgodila «ljuna» tiskovna pomota. Niso nam sicer znane orlovske šarže, vendar se nam zdi umestno opozoriti dopisnika na grozovit protislovje pridevkov «častiti gospod brat», s kakoršnimi je v svojem dopisu pokadil pod nos svojemu duhovnemu govorniku. Konstatiramo tudi dejstvo, da je loški župan kakor običajno, na svojo pest, brez tozadavnega pooblastila občnega odbora pozdravil orle joč da od njega toliko poudarjeno socialno in kulturno stremenje orlovstva ravno pri njegovi sebični osebi kaže jako slab napredek. Tudi nerodni (dovolite tudi nam malo tiskovno pomoto!) poslanec Brodar s svojimi pestmi pozivlja joč na boj, svojih poslušalk vsaj na tigu ni spravil iz ravnotežja; da pa njihovo bojno razpoloženje tudi pozneje ni bilo posebno hudo, kaže dejstvo, da se razven par «Bog živi p... madona» klicev ni pripetilo nič posebnega. Predsednik orlovske podzveze dr. Basaj si je

Objave

Oblasni savez dobrovoljaca v Ljubljani poziva vse oficirje dobrovoljce, ki so služili v letih 1912 — 18 v p. polku 18, da pošljejo svoje fotografije v 18. p. polk kraljeviča Gjorgija v Beograd, da se prilože že zbrani zgodovini polka v popolno sliko junških podvzgov za kralja in domovino.

Evangeljska cerkevna občina v Ljubljani. Danes ob 10. uri služba božja. V odsotnosti g. župnika Langeja pridiguje g. vikar Gerhard May iz Celja.

Plantinska slavnost v Smartnem na Pohorju. V Smartnem na Pohorju se vrši danes prva plantinska slavnost. Čisti dohodek je namenjen v prid novega šolskega odra in šolske knjižnice.

Kolo jugoslovenskih sester nima za časa politične odborovih sej, uraduje pa le vsako sredo ob 10. do 12. ure.

Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja odborova seja v sredo, dne 26. julija, ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije Sv. Petra cesta št. 12 prillično, desno.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra». Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Trdka 87
P. DEBELJAK (prej R. Rasberger).

Ljubljana, Sodna ulica št. 6.
Igra interesom za gramofone in plošče v trgovini vsak čas brezplačno. Svetovni solisti: Carnos, Battistini Titta Rafo, Slezak, Frieda Hempel, Schallapin, Selma Kurs itd.

Schapirogr. masa
THE REX Co., Ljubljana

Vremensko poročilo

Ljubljana, 22. julija 1922. Ljubljana 308 m nad morjem

Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblatno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	763.2	16.0	sv. vzh. brezvetra	več jasno	—
Ljubljana	14.	761.1	28.6	—	jasno	—
Ljubljana	21.	760.9	24.0	—	—	—
Zagreb	7.	756.2	19.0	jug. zap.	—	—
Beograd	7.	761.0	15.0	jug. vzh.	—	—
Buda	7.	762.1	15.0	sev. zap.	—	—
Praga	7.	760.9	16.0	jug. zap.	—	—
Imenost	7.	763.3	15.0	—	—	—

V Ljubljani barometer pada, temperatura visoka. Solnce vzhaja ob 4:29 zahaja ob 19:47

Mali oglasi

Mane do 20 besedi 1 Din. 3-ri, vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trojevi oglasi, donosnejši, se premnože do 20 besedi 6 Din. — vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Pisce se sprej. (Lahko tudi v znamenih). Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znanstveno odgovor.

Sokolski krog, 2300
dobro ohranjen, se prod. Naslov pov. uprava «Jutra».

Aparat 2272
za elektriranje se prod. Naslov pov. uprava «Jutra».

Prodaj po nizki ceni
nekaj vred pokvarjene krunice moka. M. Geršak Komp. Ljubljana, Kongresni trg 10. 2269

Družabnik
se išče za trgovino s specerijo in delatniški pridelki, ki je že vpeljana v večjem prometnem mestu Slovenije. Relektanti, večji vsaj nekoliko lesne stroke, imajo prednost. Nastop takoj. Ponudbe pod «Družabnik 156» na upravo «Jutra». 2263

Učenko 2210
sprejme trdka M. Kristof-Buar, Ljubljana, Stari trg št. 9.

Prodajne
Praznih zabojev
in sodov, večja množina, je naprodaj. Drogerija A. Kane. Ljubljana. 2266

Veliko stanovanje
se zamenja za manjše. Državi nastavljeni imajo prednost. Keruc, Hilserjeva ulica št. 51. 2271

Plavalne pasove
iz plutovine izdeluje tovarna zamaškov Jelačić & Komp., Ljubljana. 25

Trgovski potnik
sprejme zastopstvo industrijske ali ekportne trške za

potovanja po vsej državi SLS. Ponudbe je poslati na upravnistvo «Jutra». 2261

Vilgalno vrvice
(Zündschnur) nudi najceneje uvozna trdka I. Razborščak, Smartno — Litija. 2262

Posredovanje 2273
za zastopstvo v vseh trgovskih poslih prevzamejo trije uradniki iz Subotice. Nataneje se izve v upravi «Jutra».

10 do 15 tisoč kron
nagrade dobi, kdor mi odstopi stanovanje, če mogoče v centru mesta Maribora. Vprašati je pri podružnici «Jutra» v Mariboru. 2274

2245 Prodaj se
šest v usnje vezanih zvezkov s slikami Rehms «Tierleben» Naslov pov. uprava «Jutra».

Trgovina
s stanovanjem v Mariboru, dobro ideja, se prod. Vprašati je v upravnistvo «Jutra» v Ljubljani. 2275

— Lukrecija Borgia

Lukrecija se zasmijala očl. «Oče, ali se mi zaklinja na to? Oprosti, da zahtevam od Tebe prisego, toda tega ne bi storila, ako bi šlo za moje lastne življenje... Alfonsovo življenje pa ne sme biti stavljeno na kocko!»

Tedaj je Aleksander VI. svečano dvignil roko k slonokoščnemu razpisu, ki je stalo na njegovi pisalni mizi in vzkliknil: «Zaklinjam se ti, hčerka moja, da bo odslej meni in tvojemu bratu Cezarju kri tvojega soproga, princa Aragonskega, vojvode Bisellskega, sveta in da ne bo niti las padel z glave ljubimcu tvojega očeta!»

Lukrecija prime očetovo roko in jo hvaležno poljubi. Par trenutkov pozneje je zapustila spalnico Svetega Očeta in odnesla seboj pismo, naslovljeno Cezarju. Požurila se je iz Vatikana in se dala v nosiljki odnesti v svojo palačo.

Ko je Lukrecija stopila v vestibul svoje palače, se je začudila, ko je tam zapazila, kako se njen dvorni sluga ostro prepira s siromašnim kmotom. Videlo se je, kako hoče sluga tujcu iztolmačiti, da ne spada v to hišo in da naj se čim prej odstrani.

Ob vstopu je čula odgovor sivega starčka: «Ne trudite se, visoki in vzvišeni gospod, mene se odtod ne boste znebili. Rekel sem vam že, da moram govoriti z gospodarico te hiše in bom tudi govoril z njo, pa najši Vi zardavate od jeze, kakor Vaš rdeči ovrtnik. Kaj si pa sploh domišljujete, dragi prijatelj? Ali mislite, da me lahko odženete zato, ker sem jaz oblačen

imečko, a Vi postro, kakor papiga? Za to bi bilo treba še pol ducata takih junakov, kakor ste Vi in še bi nastalo vprašanje, ali bi se lahko merili s očkom Jakobom!»

«Drzni kmet, z bičem te bom dal iztirati iz te hiše,» se je jezil sluga, ali naglo je obmolknil, ko se je ravno med njim in seljakom pojavila Lukrecija Borgia.

«Kaj se godi? vpraša ona. «Kaj je s tem človekom... govoriti želite z menoj? Kdo ste in kaj vam je na srcu, prijatelj?»

«Zovejo me Jakoba,» odvrne stari in se smešno priklanja, «prodajam zelenjavo... delam pač, da si počasi kaj prislužim...»

«Ako želite prodati zelenjavo, se obrnite na mojega kuharja.»

Starček se prekanjeno nasmehne. «Donašam pozno zelenjavo, ki je zrasla na poti proti Napolju,» reče s prijaznimi pogledi in trepetajoč z malimi očmi, «pa ako mi Vaša ekscelencija hoče izkazati veliko milost, da govori z menoj na samem, tedaj bi Vaša milost na tem listku našla še mnogo kaj za svojo kuhinjo.»

Izza svoje čepice potegne stari listek in ga izroči Lukreciji. V čudni slutnji ga razgrne Lukrecija in se zgane, ko da ji je vsa kri zalila srce. Na malem listku so bile napisane besede:

«Zanesi se na tega človeka. On ti prinaša moje poslednje pozdrave. Alfonso.»

«Vstopite!» reče Lukrecija vznemirjeno in pokaže na vrata kabinet, ki se je nahajal v vestibulu. «Naj me nikdo ne moti v razgovoru s tem človekom... sluga, pazite na to!»

Dvorni sluga, papiga, kakor je Jakob imenoval človeka v pisni obleki, je začuden odprl usta in izbulil oči, ko je videl, kako je seljak s svojimi okornimi čevlji stopil v kabinet z dragocennimi preprogami in kako je gospodarica za njim brižno zaprla vrata.

«Vi prihajate od njega... od mojega soproga?» vzklikne Lukrecija, ko je bila sama s starcem. «Povejte mi, kje ste ga pustili? Kako mu gre, ali je varno pobegnul?»

«Popolnoma varno!» odvrne očka Jakob. «Jaz sem mu prodal voziček in oba očišča. Prav, kar je prav: plačal mi je presneto dobro visoki gospod, pa tudi jaz sem storil zanj svoje. On in mala Florentina se, preoblečena v kmetiča, zadovoljno na malem vozičku pomikata po Apijski cesti proti jugu.»

«Kdo je Florentina?» vpraša Lukrecija začudeno.

«Mala Napoljka, ki je plemenitega vojvode Bisellskega opozorila na nevarnost. Slučajno se je sestala z gospodom Manfredom in mu razložila tajnost, katero je izmamila od podlega Micheletta: da pred vašemu plemenitemu soprogu velika nevarnost.»

«Torej preteklo noč so se dogodile stvari, o katerih nimam niti pojma,» vzklikne Lukrecija. «Pa naj bo kakorkoli, naj bo blagoslovljeno dekle, ki je mojemu soprogu rešilo življenje. Med mojimi dragocenostmi si bo lahko izbrala najlepši nakit!»

«Tudi jaz sem,» nadaljuje očka Jakob, «spremljal vojvodo Bisellskega dve uri daleč. Tam sem se poslovil od njega. Izročil mi je ta listek in mi naročil, da poščem vašo milost. Reči moji ljubljeni soprogi — mi je naročil — da je nevarnost za menoj, ker sem se

oddaljil iz Rima in za gotovo upam, da dospem v Napolj živ in zdrav. Povej ji, da me spremlja njena ljubezen, in da bom v hrepenenju štel ure in minute, kdaj bo Lukrecija zopet združena s menoj!»

«Vzemite to za svoje poročilo,» reče Lukrecija in podari starcu svilen možniček, poln zlatnikov.

Medtem ko se je očka Jakob okorno priklanjal in zahvaljeval, je Lukrecija v razmišljanju betala po sobi.

«Jakob, znate jeziliti?» ga vpraša s tihim glasom. «Ali se upate dirjati na iskren konju?»

«Ekscelencija, mislim, da bi šlo,» odvrne stariček. «V mladih letih sem bil kurir starega grofa Farneskega. Skozl temno noč in nevihto sem dirjal na konju, kadarkoli je bilo treba. Nobena cesta mi ni bila preslaba, noben konj predviri... zmeraj sem ga obuzdal.»

«Tedi čakajte. Napravili boste uslugo meni in vojvodi Bisellskemu, katero vam bova poplačala z zlatom. Sedite na ta stol, poslala vam bom zajutrek, da se okrepčate za pot, ki vas čaka. Jaz bom medtem napisala pismo.»

Papigo — dvorskega slugo — je skoraj razglašal zavetje, ko mu je gospodarica zapovedala, da postreže očki Jakobu z najboljšimi stvarmi iz kuhinje in kleti. Komaj je zatajeval joz, globoko se je poklonil in odšel izvršiti zapoved.

Medtem je sedela Lukrecija v svojem buduarju pred malo, okrašeno pisalno mizo in s solzami radosti pisala pismo Alfonzu Aragonskemu.

Rotila ga je, naj se povrne, ker je vse poravnano. Sveti oče je prisegel, tudi v Cezarjevem imenu, da se ne bo

dotaknil Alfonzovega življenja. «Njegova kri nam bo sveta in niti las mi ne bo padel s glave! Tako se je dobesedno glasila prisega Svetega očeta. Rešeni so tudi vsi ostali Napoljci. Alfonso naj ne odlašaj, naj ne zamudi niti trenutka, temveč naj se takoj povrne. Hrepenenje ga pričakuje njegova zvesta Lukrecija.»

Ko se je Lukrecija s tem pismom v roki zopet povrnila v kabinet, kjer je pustila očka Jakoba, je našla starca za bogato pogrnjeno mizo. Gostil se je s polnimi ustni.

«Ko se boste okrepčali, se boste takoj podali na pot,» reče Lukrecija. «Šli boste za Alfonzom Aragonskim in boste mojemu soprogu izročili to pismo; vse ostalo se bo uredilo. Pazite, da pisma ne izgubite, ali da vam ga kdo ne ugrabi!»

«Bodite brez skrbi, ekscelencija,» odvrne očka Jakob, in ne brigajoč se za princezo, sezuje čevlji in vtakne pismo vanj. «Vem, kako je treba ravnati s takimi stvarmi. Ali vi mi dovolite, da nekaj teh dobrih jedil vzamem seboj, škoda bi bilo, da jih pustim tukaj. Tako dobre stvari niso vsak dan na vrsti!»

«Vzemite po volji,» odvrne Lukrecija in pozvoni dvornemu slugi.

«Vaša visokost zapoveduje?» ponizno vpraša livriranec, stoječ na pragu.

«Daj osedlati dobrega jahalnega konja iz moje konjušnice. Jezditi ga bo tale mož. Pošljim ga kot svojega glasnika. A za mene daj pripraviti mojega lovskega konja, hočem jezdit na izprehod!»

(Dalje prihodnjic.)

Obvestilo.

Obveščava cenj. odjemalce in p. n. občinstvo, da sprejemava nova dela in popravila po najnižjih cenah. Gotovi čevlji v zalogi. Turistovski čevlji domačega izdelka.

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Suhe gobe, lipovo cvetje, brinjevo olje in poljske pridelke
plača najbolje trdika

SIRC-RANT, KRANJ,
telef. int. št. 9, in audi po najnižjih cenah na debelo sladkor, riž, olje, kavo itd.

„Atom“,
splošna trgovska agentura v Subotici,
Aleksandrova ulica št. 7.

Ekspozitura združenih trgov:
Heinrich Bard & Co., G. m. b. H., Wien.
Dona-Rhein, Handels-A.-G., Budapest.

Ima v Subotici stalno zalogo kemično-tehničnih proizvodov za
usnje, milo, sveče, steklo in kemično industrijo.

Sedaj v zalogi:

kromkalij, žvepleni natrij 30—32, natriumsulfit, kalisalpeter, hematit, ribje olje, kemično čist glicerol, citronina kislina, kislina vinskega kamna, kakao-maslo.

Skladišče se neprestano izpopolnjuje s vsemi proizvodi, tudi v zemeljskih barvah, franco okri, Ošnerjevi prsti itd.

Kosmetični predmeti, milo, sveče.

Krajevni zastopniki se iščejo.

Tiskovna zadruga v Ljubljani, Prešernova ulica, nasproti glavne pošte, priporoča svoje publikacije:

Zbirka „Slovenski pisatelji“.

Urednik dr. Ivan Prijatelj.

Josipa Jurčiča zbrani spisi. I. zvezek. Broš. D 14.—, po pošti D 1.50 več. — II. zvezek D 14.—, po pošti D 1.50 več. — III. zvezek. (V tisku.)

Simona Jenka zbrani spisi. Uredil dr. J. Glonar. D 14.—, po pošti D 1.50 več.

Dr. Iv. Tavčarja zbrani spisi. VI. zvezek. Broš. D 24.—, po pošti D 1.50 več.

Stritarjeva antologija. Uredil dr. I. Prijatelj. Broš. D 11.—, vez. D 14.—, po pošti D 1.— več.

Izven zbirke:

Fr. Milčinski, Drobilj. Zbirka humoresk. Broš. D 13.—, vez. D 17.—, po pošti D 1.— več.

Anton Novačan, Veleja. Drama. Broš. D 9.—, vez. D 13.—, po pošti D —75 več.

Damir Feigel, Tik za fronte. Broš. D 13.—, vez. D 17.—, po pošti D —75 več.

Ante Debeljak, Solnce in senca. Pesmi. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.

Fr. Zbanič, Pesmi. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —50 več.

Čankarjev zbornik. Uredil dr. J. Glonar. Broš. D 23.—, vez. D 28.—, po pošti D 2.— več.

Dr. Iv. Lah, Noč na Hmeljniku. D 5.—, po pošti D —40 več.

Simon Jenko, Pesmi. Vez. D —8.—, broš. D 5.—, po pošti D —50 več.

Henr. Ibsen, Gospa d merja, igra v petih dejanjih. Prevel Voj. Molč. D 15.—, po pošti D —75 več.

Branislav Nušič-Govekar, Navaden človek, šala v treh dejanjih. D 6.—, po pošti D —50 več.

Zbirka „Prosveti in zabavi“.

Igo Kaš, Dalmatinske povesti. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.

Jos. Starč, Lisjakova hči. Povest. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.

Dr. H. Dolenc, Izbrani spisi. Broš. D 6.—, vez. D 10.—, po pošti D —50 več.

J. Stritar, Sodnikovi. Broš. D 7.—, vez. D 11.—, po pošti D —50 več.

Dobivajo se vse slovenske knjige. — Vse zbirke se nadaljujejo. Sprejemajo se stalni naročniki na vse publikacije ali samo na posamezne zbirke. Plačuje se lahko tudi v mesečnih obrokih.

Zbirka Mladinskih spisov.

Fr. Milčinski, Tolovaj Mataj. II. natis. Broš. D 12.—, Cika Jova-Gradnik, Pisani oblaki. Vez. D 10.—, po pošti D —40 več.

Dr. I. Šorti, Bob in Tedl, dva neugnanca. Broš. D 8.—, vez. D 12.—, po pošti D —75 več.

Cika Jova Zmaj-Gradnik, Kalamandarija. Otroške pesmi. Vez. D 8.—, po pošti D —35 več.

I. Waschtetova, Pravljice. Z barvanimi slikami. Vez. D 15.—, po pošti D —50 več.

Zbirka Prevodne knjižnice.

F. M. Dostoevskij, Besi. Roman v treh delih. Broš. v dveh zvezkih D 17.—, vez. v eni knjigi D 24.—, po pošti D 2.— več.

Edmond de Goncourt, Dekle Eliza. Broš. D 7.—, vez. D 11.—, po pošti D —60 več.

Mig. Cervantes, Tri novele. Broš. D 5.—, vez. D 9.—, po pošti D —50 več.

Anatole France, Pingvinski otok. Broš. D 12.—, vez. D 16.—, po pošti D 1.— več.

Barbusse, Ogenj. Broš. D 23.—, vez. D 28.—, po pošti D 1.— več.

Andrejev, Plat zvona. Broš. D 12.—, vez. D 15.50.

Strug, Jutri. Broš. D 8.—, vez. 11.—.

A. Čehov, Sosedje in druge novele. Broš. D 6.—, vez. D 10.—, po pošti D —50 več.

Shakespearejeva dramatična dela.

Prevel Oton Zupančič.

Sen kresne noči. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —50 več.

Macbeth. Broš. D 10.—, vez. D 14.—, po pošti D —75 več.

„Pota in cilji“.

Zbirka poljudno-znanstvenih spisov.

I. in II. zvezek: A. Melik, Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev. I. del, vez. D 8.—. II. del, vez. D 15.—. Za oba zvezka po pošti D 2.25 več.

III. in IV. zvezek: Dr. Fr. Weber, Uvod v filozofijo. D 22.—, po pošti D 1.— več.

VII. — IX. zvezek: Dr. Prijatelj, Predhodniki in idejni utemeljitelji našega realizma. Cena mehko vezani knjigi D 25.—, po pošti D 1.50 več.

X. zvezek: Stříbrný-Glonar, Simon Gregorčič. Broš. D 11, meh. vez. D 13.—

Zbirka političnih, gospodarskih in socialnih spisov.

Dr. Bogdan Derč, Dojenček. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.

St. Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.

Leonid Pitamic, Pravo in revolucija. Broš. D 2.—, po pošti D 25.— več.

Dokumenti o jadranskem vprašanju. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.

Alb. Ogris, Borba za jugoslovansko državo. Broš. D 10.—, po pošti D —35 več.

Vl. Corović, Rasa in vera v srbski prošlosti. Broš. D 5.—, po pošti D —35 več.

Fr. Goršič, Socialna zaščita dece in mladine. D 10, po pošti D —75 več.

Dr. J. Tičar, Boj nalezljivim boleznim. D 13, po pošti D —75 več.

Razne brošure.

Dr. Fr. Ilešič, Vežbenica hrvatsko-srbskega jezika. D 18.50, po pošti D 1.— več.

Zakon o volitvi v občinska zastopstva. D 4.—

Zakon o zavarovanju delavcev. D 8.—, po pošti D —50 več.

Zakon o obči upravi. Cena D 5.—, po pošti 35 para več.

Dr. Ig. Rutar, Zbirka vojaških zakonov SHS. Broš. D 10.—, po pošti D —75 več.

Albert Sič, O slovenskih narodnih nošah. Cena D 3.—, po pošti D —25 več.

Fr. Heller, Prigode gospoda Collina. D 6.—, po pošti D —75 več.

Fr. Heller, Blagajna velikega vojvode. Broš. D 12, po pošti D —75 več.

Claude Farrère, Gnarji. D 16.—, po pošti D 17.—.

Ljubljanski Zvon. Mesečnik za književnost in prosveto. 1921. D 60.—. Letnik 1919: D 45.—, letnik 1920: D 45.—, po pošti D 5.— več.